

NHI-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI ĐƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 - Cholon

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiện như sau này:

1. - Kiểm-sắc-bổ-huyết (Trị bệnh đờ đùng suy nhược) Mỗi gói giá	1 00
2. - Phụ-khoa Kim-phụng-huyền (Đờn bà huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 hườn giá	0 45
3. - Hĩa-đơn-chí-khí (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 25
4. - Nhi-khoa-chung-sơ-táng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 16
5. - Thiên-hiệu-phát-lân-tàng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá	0 10
6. - Bình-cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá	0 10
7. - Sưu-độc-liêu-độc (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá	3 00
8. - Thiên-hiệu-nhân-độc-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá	1 00
9. - Thanh-tạng-hườn (Thuốc xổ) Mỗi ve giá	0 40
10. - Phong-thấp-cơ-độc (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miễn giá	0 20
11. - Sanh-phát-bá-thổ-giư (Thuốc nước rửa chổ ngứa) Mỗi ve giá	0 30
12. - Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau lỵ) Mỗi ve giá	0 00
13. - Bạch-độc-độc-cao (Trị bệnh Ung-thư-u-nhot, ghẻ chốc) Mỗi ve giá	0 30
14. - Trân-châu-phấn (Trị bệnh phỏng lữa phỏng nước sôi) Mỗi ve giá	0 35
15. - Tế-sạch-độc-thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chổi nước và thời-khí) Mỗi hộp giá	0 10
16. - Bạch-tho-giư (Dầu bạc hà) Về nhỏ giá 0,20 - ve lớn	0 40
17. - Tiếng-độc-cao (Trị bệnh lỵ) Mỗi thế giá	0 20
18. - Châu-phấn-sanh-cơ-táng (Trị các thứ ghẻ đẹn) Mỗi ve giá	0 20
19. - Ngoại-khoa-trừ-độc-thủy (Thuốc nước để rửa chổ thứ ghẻ đẹn) Mỗi ve giá	0 20
20. - Nha-thống-độc-thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá	0 20
21. - Vạn-ứng-như-phật-trà (Trị bệnh cúm) Mỗi gói giá	0 06
22. - Vi-tế-sanh-trật-đĩ-hườn (Hoặc tế cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá	0 50
23. - Dầu-Essence-de-Menthe-hiệu-Nhi-thiên-Bửu (Mỗi ve giá)	0 25
24. - Vạn-ứng-phật-đơn (Trị bệnh nhứt đầu đau bụng tiêu nguyệt)	0 10
25. - Dầu-dầu-khẩu (Nhứt đầu nóng lạnh số mũi) Mỗi ve giá	0 20
26. - Đông-giư-thuốc (Đồ bó ruy ghẻ) Mỗi gói giá	0 20
27. - Mông-tiền-trà (Đồ bó ruy ghẻ) Giá mỗi gói là	1 50
28. - Tây-tu-tô-hương-thủy (Đồ bó ruy ghẻ)	0 50
29. - Lạn-chí-dao-thương-độc-thủy (Mỗi ve giá)	0 50
30. - Vạn-ứng-nhi-thiên-dầu (Mỗi ve giá)	0 30
31. - Sắt-nha-hương-phấn (Mỗi hộp giá)	0 30
32. - Vạn-ứng-khí-tử-dầu (Mỗi ve giá)	0 30
33. - Cẩm-hợp-phấn-thần-tử-hườn (Mỗi hộp sáu hườn giá)	0 80
34. - Dầu-chối	0 40

Bổ-đường hàng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy triệu cuốn « Dược tách phụ pháp » (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kỹ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vì nẻo có gởi thư xin, thì Đôn đường lập tức gởi liền chẳng sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.
Tirage: 1.500 exemplaires.

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Ng. ch. Sắt

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 23 Mai
1919

農 賈 茗 談

Số 412
Ngày 23 tháng 5
năm Kỷ-Mùi

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỜ ĐỒNG-DƯƠNG Một năm..... 8 00 Sáu tháng..... 3 00 Mười tháng..... 0 10 Đổi nhân..... 0 20 ABONNEMENTS France et Colonies Tuần an..... 300.00 Sáu mois..... 12 00 Les abonnements sont payables d'avance	Chữ nhân F. CANAVAGGIO Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt Đại-biểu: Đông-thức-Liêng - Nguyễn-viên-Kiều	PUBLICITE ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES La ligne de 0m065 de large... 14 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait. RAO BAO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Đôn-quán mà thương nghị.

Direction, Rédaction et Administration: 53, rue Pellerin. - SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Bàn về nông-thương kỹ nghệ nước ta	10. Nhân-quyền đâu? Công-lý đâu
2. Lễ-khánh-thành chỉ cuộc Công-ty.	11. Cãi lương tục quại.
3. Lễ-tiền-hành quan Toàn-quyền.	12. Gương tốt đáng nêu.
4. Nam-kỹ báo chương hội.	13. Hỉ-tin. - Đám-cưới.
5. Thương vụ luật-lệ.	14. Avis.
6. Ông Sarrant đối với dân Đồng-dương	15. Minh tạ lương-y.
7. Thế giới tân văn.	16. Ai làm được.
8. Điền-tin (Havas).	
9. Đồng-dương thời sự.	

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. - MỘT TIỆM TRONG

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. - Téléphone N° 358

PHU-KHOA KIM-PHỤNG-HOÀN

Phẩm mà đôn-bà khác hơn đôn-ang thì chỉ có 2 điều: 1° Đường-kính, 2° sanh-đế mà thôi. Nên hề muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kính đủ đặng. Nếu đường kính chẳng đủ thì khó mà có thai cho đặng, lý là phân nhũ, óc bời ngọt-nhũ, lục-dâm, hoặc tại lo, rận, hoạc-bực, vùn-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kính không đủ mà ra.

Thêm tại đây, từ ngày đặng phương thuốc mà nhiều của ông từ truyền lại đây này, lừng giêng công cứu cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm hườn đê trị cho các chứng bệnh khác là đầu đặng đặng hết.

Còn như bình thời mà thường ướng thuốc này, thì khi sanh đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà rồi sanh con đê chắc cũng nhiều, chỉ như đôn-bà có thai mà ướng thuốc này, thì lại đặng an thai hỏn sẵn, chứng sanh con ra đặng mạnh mẽ nữa, lý là một phương thuốc rất hay, đê trị các chứng bệnh đôn-bà hiện nghiệm như sau đây:

- 1- Đường-kính hoặc trối, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
- 2- Bạch-dãi, Bạch-dâm, ra hoạc không dứt;
- 3- Đường kính hoặc vàng dợt, hoặc đen lấm;
- 4- Khí huyết đều hư, đường kính không có;
- 5- Hoạc đường kính ra nhiều quá, như muốn làm băng;
- 6- Đường kính đi nghịch, sanh ra thể huyết, trong bụng thì đau;
- 7- Thận thể chẳng yên, xây-xâm mắt mày, ăn uống không tiêu;
- 8- Đau lưng, mỏi chân, vàng mắt, óm gáy;
- 9- Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoạc gò-bà rồi ỏ huyết mà đau, hoạc là-nhào băng ra.

ĐẶC BIỆT: Mỗi ngày phải uống 4 hườn, uống

vô nước trà. Còn đôn-bà đê thì phải dùng nước đái con nh mà uống với nước đun. CỤ AN: Những đê sùng-si, lạnh lẽo, công là vô rang-nướng nóng này, đê-dạ chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn, giá là..... 1 \$ 00

THUỐC SANH ĐƯỢC THỦY

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đê nghiên cứu càng nầy càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tân Lóa chừng nào, bệnh tật càng sanh nhiều chừng lạ lùng chừng nầy, cho nên phép làm thuốc cũng phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu như trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban, Bón mửa tam mào, Nóng lạnh như trấu, Tước chứng dịch hạch, Hoạt loạn mưa la, Đau bụng sinh bụng, Trưng phong trắng đám, Bất tỉnh uơn sự, Cấm gió sanh ho, Kiệt máu kết đám, Nhứt mũi cùng minh, Tinh thần hải hải, Trạng thổ phát nóng, Thủy thổ bất phục, Vị chẳng tiêu hóa, Bỉ ghê dạ sống, Sơn phương châu rất, Đê ngứa nổi sần,

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 20 giọt. - Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 \$ 10

NHỊ-KHOA-CĂNG-CO-TANG

Chữ trị con nít cấp mọng kính phong, các chứng bệnh cha con nít kể ra sau này: Các mao thương, hãn, mẩn nóng, mắt đỏ, đăm ngứa chẹn con mắt lác lộn, hoạc trạ-tràng, cứng răng, cứng hàm, bất tỉnh uơn sự, uơng mũi trụng koi, trong ruột đả thối, hơi thở khó khê mà lảm ra ho, hoạc khóc đêm và giật tay giật chân, đường đại huật bón, hoạc miệng mồm khô khan lại hay khác nước, lý là chứng CAP-KINH-PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc lãn này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mửa, khi giật tay, rồi chột, da mặt xanh, vàng, mặt, đm gầy, khô khét, óc sứa, ăn uống chẳng đặng, hoạc cơ nước mắt đm ngủ con mắt không nhắm đưng đại đường tiểu không tở, tay chân lạnh ngắt, rết lâu chẳng hết, lý là chứng MẠNG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tãn này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng thứ 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trị đặng các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình. Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

BẠCH TRƯỚC CAO

Thuốc này đê trị các bệnh lậu, hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu kô lậu huyết chảy ra đám đê, cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ đặng các chứng bệnh độc.

Trong mỗi hiệp đều có chỉ cách dùng. Mỗi hiệp giá là..... 0 \$ 60

TRAI THƠ MỘC MICHEL Nguyễn-hiệp-Hòa TẠI-CHỢ LÁI-THIỀU

Tại trại tôi có đóng sàng các món lư: Bàn ăn mặc đá dài, có cấn hạt kầu. - Bàn ăn mặc-đá tron có kẻ thính. - Bàn ăn mặc-gỗ liễn 4 kiểu. - Bàn tròn 4 trụ mặc-đá. - Bàn tròn 4 trụ mặc-cây. - Bàn xây cốt mặc liễn. - Bàn lao 12 trụ. - Bàn khách (salon). - Bàn rượu (apéritif) 3 kiểu. - Váng một chơn tiện, văng gỗ hai, và văng ba. *Tủ thờ, các đồ thờ, Tủ áo, Tủ rượu (buffet), giá nẹp đư (Porte parapluie et chapeau), Tủ kiểu (colonne) ghế bàn-kết Baquette), ghế ngồi 5 kiểu, ghế băng nguyệt, bàn viết 3 kiểu, văng một lạng đả trắng có chơn tiện.*

Làm theo kiểu kim thời, hàng cây thóc, chm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc, thợ làm kĩ cò leo tinh xảo, không giá đoi.

Xin quí ông có muốn dùng các món đồ chưng dọn trong nhà, thì xin giới thơ hay là thân hành đến tại tiệm tôi, lại chợ Lái-thiếu đường ra Công-xi heo (Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi sàng lòng làm mau và vpra theo ý quí-vị.

CHỦ TRẠI MỘC
cần khải

Lời Rao

Kính cùng tên bằng quan khách đặng hay: Nhà ngũ hiệu ĐƯƠNG-HUỆ-VANG-PHÁP, ở đường AMIRAL COURBET, môn bãi, 58, Saigon, phòng v sạch sẽ tinh anh, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn, lại gần gare chính Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thì a một chiến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi là hiện kính si là thế nào.

ANTOINE BÀU, đầu kinh,
N° 58, Amiral Courbet,

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. - Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-dông, Chợ-Lương-y Vi-thể-Sanh chề ra

Suru-Độc-Linh-Được (THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liêu là một mồi giặc lớn trong đời văn-minh thế giới, hề mang lý nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, lý là nó giống bệnh rất trầm, rất độc, cho nhân-quần xói-hói. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh hùng hào kiệt, có nhiều nười vì nó mà phải bỏ mình công tước giông, hoặc đi truyền lại cho vợ con, lý cũng do tại đây làm phương thuốc.

Chữ như tiêm tôi đê, là ra làm thuốc đê này, vẫn trị các bệnh Hoa-liêu cũng đê nhiều, gần khắp trong thế giới, cho nên mới thấy đặng nhiều cái mới tẻ mà nghiên ra, vì có nhiều thầy trị bệnh Hoa-liêu thì hay dùng những v B3-đậu-sương mà xỏ cho mạnh, hoặc dùng v Thủy-gân mà đặng xuống, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ít phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Vả chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo này nơi mạch máu, chứ không phải là ở hoai mồi chỗ, nếu xỏ như vậy mà xỏ ra mấy nơi mạch máu trong cả châu-thiên đặng sao? Bối quá là lúc cái nhiệt độ nó đưng hành mà cho xỏ ra, hoặc cho nó há xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mà thôi, chứ nói lạnh chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một há tháng thì là làm to làm đoi.

Bối tội vpra rồi có ấy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-y-học, nghiên cứu các chứng bệnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, đê mà cứu người v vpra đời, và lại làm thuốc cũng là hòa-bình, không nguy cũng không xỏ lảm, bình mạng thì mỗi ngày xỏ hai lần, còn bình nhg thì mỗi ngày xỏ một lần, không đau bụng, cũng như thể người mạnh lại đm vào các nơi mạch máu mà đuổi các chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiểu-tiên, hay là hơi thở mà ra. Nên cho người không phải bệnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch sạch sẽ, ăn đặng nhiều, ngủ yên giấc và sửa điệu-mạo sáng lạng, tinh-thần khỏe khoắn.

Chữ trị các chứng bởi bệnh Hoa-liêu kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương, Tim-lá lở loét, Đau bệnh hội-xoại, Huyết khô huyết độc, Ghê độc lây lỵ, Hạch nổi chỗ độc,
- Bản thân bất toại, Đương-mất học mục, Ung thư nhọt ghê, Lát voi lát đồng tiền, Vô danh tràng độc, Các chứng độc ngoài da,

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đưng có tiền tiêu, hãy mua mà uống, vì thuốc này trừ đệt học chẳng còn tãi đi tại nữa. Cách dùng: Mỗi bữa sỏn mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lần ba hườn sau khi ăn cơm trưa và tối, phải tãm mỗi ngày một lần và phải cứ ăn đê chừa, đê sống sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá là..... 3 \$ 00

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

Nhà in và nhà bán sách

HUỲNH-KIM-DANH
12 - 14, Rue Catinat - Saigon

Kính lời cùng lực châu chur qui-ông qui-bà được rõ, nghề bán sách và in của tôi xưa nay mà được bền vững, thiếp cũng nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiếp tôi thêm cảm chẳng cùng. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tờ lụa đã các kiểu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cúi xin qui-bà có lòng chiếu cố mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở man thịnh phát; mai sau tôi có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luôn chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lị ra xứ khác, nhưng tôi là phận đon-bá thiếu trí, những lời tôi tỏ ra đây hoặc có lỗi lầm chi thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú khách và mấy chú chủ tôi xứ ta đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngó, để cho bọn ấy họ lượm tiền. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đã dặt nhiều thứ tờ lụa rất khéo mà lại chắc và cũng, lại cũng có ý rẻ hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ hết lòng dùng những tờ lụa xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ ta cho mau hưng vượng.

Mua Về HUỲNH-KIM-DANH
Cần khải

HÃY HÒI THƯ ĐỒNG HỒ

“OMÉGA”

MÀ MUA ẤY LÀ THƯ TỐT HƠN HẾT

CÓ LÀM ĐU KIỆU:

Bằng vàng, bằng bạc và bằng các loại kim

Một mình hàng

L. CAFFORT

Ở tại đường CATINAT SAIGON có bán mà thôi

NAM-KY CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chi, hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ qua, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vầy:

- 1° Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
- 2° Giẻ rách lộn lụa mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
- 3° Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra ní và giẻ đen thì không mua.
Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d' Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE «Micheł THO»

93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, dầu và xà bông thơm, phấn thoa mặt, vở, giấy lung gia, và đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ANNIS ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hút tóc sách số 93, và...
Lịch in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng Tổng, bán sách về cho học trò, mực viết v.v.
Lập-hành-tri mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua dùm cho có mà gửi hàng về công.

Micheł LE-VAN-THO.

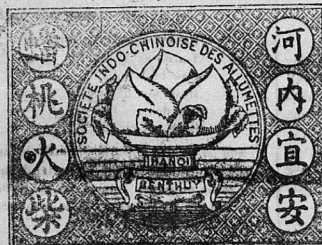
EAU ESSENCE HAY LAM

Tại tiệm Nhự-Thiên-Dương Cholon có bán

Giá: Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MÌNH HÃNG DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trừ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán lẻ khắp nơi, có một sự nhỏ một hộp mà thôi.

Bản về Nông trường kỹ nghệ nước ta

Thường thầy có người Bắc-kỳ hoặc Trung-kỳ mới vào ở Saigon chừng một đôi tháng, vừa biết được nhơn vật Saigon và Cholon, vừa thấy mấy khoảnh ruộng miệt Cầu-bông và Chợ-Quê, thì nghĩ là đường sanh-nhai của dân Nam-kỳ, ở Thành-phố thì chỉ có làm việc quan dạng trông mong mỗi tháng lãnh một ịch chực đóng bạc mà họ than, còn ở nơi tịch tịch thì chỉ lo thuê bằm cây sấu rồi trồng đèn mùa chó có hạ hạt lúa mà nuôi miệng, nên thường hay để xưởng ra khuyến dân Nam-kỳ nông nà về đường công-nghệ, cho khỏi mua đồ của ngoại-quốc mà dùng.

Thầy bầy nhiều đó thì cũng đủ hiểu rằng cái chủ-nghĩa Đông-Dương thông-nhiệt của quan Toàn-quyền Albert Sarraut mới để xưởng có vài năm nay mà nay đã có một kết quả được rồi, bởi thế quốc-dân ta ngày nay Nam Bắc biết thương nhau, nên mới lo lẫn chợ nhau như vậy, thiếp cũng đáng mừng. Song xét lại, nếu vì lòng thương nói gông mà khuyến khích nhau, rừ nên nhau, đầu phải đầu không cũng đáng phục; chớ nếu lấy kinh-tê mà luận, thì lời khuyến dân Nam-kỳ phải nông nà đến đường công-nghệ ấy, chúng tôi e cũng còn chưa thích hợp thời nghi.

Và xứ Nam-kỳ này là một xứ đất rộng dân thưa. Đã vậy mà ruộng đất lại cao đù, từ sông Bến-lức, Vũng-gù thẳng xuống giáp Vĩnh-Xiêm, chẳng luận là tích nào, bề mặt có deo mà thì tới mùa mưa là ngập lụt, chớ khỏi tồn tiền mua phân mà rải trong ruộng, lại cũng khỏi đắp bờ rồi cả ngày phải công lưng mà tác nước dưới ruộng thấp đằm lên ruộng cao; như thế thì dân Nam-kỳ nghề làm ruộng sung sướng là đường nào.

Quốc-dân ta nhờ ơn Chánh-phủ Đại-Pháp sang khai hóa đã sáu chục năm nay, chớ nên ruộng đất ngày nay thành thuộc địa, lúa gạo mỗi năm trừ ra số để giồng rồi thì còn dư mà bán cho ngoại quốc gần một triệu rưởi tấn. Lũy đó mà kỹ thì ai ai cũng thấy công-nghệ xứ Nam-kỳ càng ngày càng thịnh vượng. Đã vậy mà số đất bỏ hoang còn gần hơn phân nửa, ấy cũng bởi không công khai-kim, nên không thể mà khai phá cho mau hết được.

Những người đã có nếm mùi kinh-tê học-thuật, ai lại không hiểu hệ xứ nào dân ít thì bề sanh nhai rộng.
Trong Nam-kỳ dân ít mà đất đã tốt lại nhiều, thì tác nhien dân chẳng cần phải lo làm nghề chi khác nữa, chỉ chuyên lấy một nghề nông thì cũng đủ mà kinh dinh sự nghiệp. Xưa nay người Nam-kỳ không lo thương mại và công-nghệ là bởi cơ đó. Đã biết nếu đồng-bang ta mà bầu

trường rầy, còn công thương thì không ngờ tới, để cho khách ngoại-cư họ tóm thâu mỗi lợi rồi bỏ lại còn bình thường mà móm móm vào nhật-báo của họ mà khinh bỉ bực ta thiếp cũng là then mà đau đớn lắm chứt. Nhưng chẳng qua là họ dùng lời kiểu ngoa xát xược khoe mẽ mà móm móm mà chơi, chớ họ có biết rõ nguồn cơn của ta sao được. Đã vậy mà hôm lời tháng Février đây, Chánh-phủ có nhóm những nhà đại-thương, những nhà tư-bôn và những Nông-nghiệp chủ mà bàn luận về sự xuất cảng lúa gạo Nam-kỳ. Số dự nhóm kể là 9 người, mà trong ấy có 6 người Tây, 2 người khách-trú. còn Annam thì chỉ có 1 người mà thôi; bởi thầy vậy cho nên bôn-bào vì bình vực quyền-lợi cho nước-nhà, nên có luận một bài: ĐÀ BỊ ẾP, RỚT BỊ ẾP NỮA, nơi kỳ báo số 101, là có ý than phiền cùng Chánh-phủ sao có hậu với người khách mà bạc với con nuôi trong nhà đó thôi, chớ kỳ thiếp không có chút chi mà gọi là ghen ghét với khách-trú bao giờ. Kê đó lục tục các ban đồng-nghiệp Langsa là báo « Tribune Indigène » và báo « Opinion » cũng hiệp một ý-khiên với bôn-bào mà phản phiến việc ấy.

Cách thì ngày Chánh-phủ có cho hay rằng trong số 2 người khách đi dự nhóm đó thì 1 người kia theo làm Thông-ngôn cho người nọ, chớ không phải cả hai đều là người dự nhóm. Nghe vậy

hay vậy.

Tờ ra, chẳng bao lâu «Hoa-Kiểu nhật-báo» lại phản đối với bôn-báo mà dùng nhiều lời kiêu ngoa vô lễ thái thậm. (Bài luận của «Hoa-Kiểu nhật-báo» bôn-báo đã có dịch và in hành rồi trong kỳ báo số 105). Song bôn-báo có ý dễ nhượng phần dư-lượng cho các bạn đồng-nghiệp An-nam, thứ coi ý kiến các báo thế nào, chờ bôn-báo chưa hề luận tới.

Nhưng mới đây bôn-báo có được xem một lời bàn của quý báo «TRUNG BẮC TÂN VĂN» số 613 của bạn đồng-nghiệp mà lại cũng là đồng-báo ta ở Bắc-kỳ, làm cho bôn-báo ngạt nhiên, tưởng không lý giỏi trong trường giới ra mà đồng-báo đi nờ lập ngôn đường ấy!

«Trung Bắc Tân văn» bàn «như vậy:

«Huê-Kiểu nhật-báo của người khách ở Cho-lơn có đăng một bài đề phản đối với báo Nông-cỏ Mĩ Đam. Lời phản đối tuy «không kịch liệt lắm, song tỏ ra «rằng người Trung-Hoa rất «khinh bỉ báo-giới Nam-kỳ, MA ĐĂNG THỰC. Người An-nam phải tự mình cố sức cạnh tranh mà «thu phục lấy lợi-quyền, phải «nhân nại thì công-cuộc mới thành «hiệu được, CHỜ LẼ ĐAU THẦY NGƯỜI KHÁCH LAM AN PHÁT «ĐAT MÀ KHEN GHÉT HAY SAO.

«BAO «HUÊ-KIỂU» BÀN THIẾT «XẤT LÝ. Dân Trung-Hoa tranh «cuộc được mọi môi lý-tài ở «Nam-kỳ chẳng phải là do sự «may mắn, đó là điều kết quả «về cách người Trung-Hoa sinh

« cơ lập nghiệp ở đây cả, lại nỏ «tri tuệ cần mẫn cũng đều hơn «dân Nam-kỳ ta.»

Bôn-báo xin hỏi quý báo «Trung-Bắc Tân-văn» một lời, sao lại gọi là: MA ĐĂNG THỰC? Đàng chỗ nào?

Quý báo «Trung-Bắc» lại nói: CHỜ LẼ ĐAU THẦY NGƯỜI KHÁCH LAM AN PHÁT ĐAT MÀ GHÉT HAY SAO?

Chẳng hay quý-báo «Trung-Bắc» lấy cơ nào mà gọi người An-nam thầy khách-trú lam an phát đat mà ghen ghét?

Hay là thầy «Hoa-Kiểu nhật-báo» nó phỉnh phờ mình, nên mừng; rồi trở lại khinh ngạo đồng-báo mình mà đến dập ngang lời phỉnh ấy cho vira chẳng.

Vì trong «Hoa-Kiểu nhật-báo» có nói một khoản như vậy:

«Chúng ta so sánh Nam-kỳ «với Bắc-kỳ là một phần đất «Nam-Việt thì ta thấy khác nhau «xa lắm. Dân Bắc-kỳ thì kiên-thức «rất cao, bởi vậy việc nông công «thương đều thịnh đạt. Người «Trung-Hoa sinh cơ lập nghiệp «tại Bắc-kỳ phần nhiều thua lỗ. «Ở Nam-kỳ này thì chỉ thịnh «về Nông-giới, đó là chỉ nhờ trời «(vì đất Nam-kỳ là đất phì nhiêu), «còn việc công thương thì không «có một cuộc gì của người «An-nam cả.»

Đồng-nghiệp chờ thầy lời Hoa-kiểu Nhật-báo nỏ phỉnh gạt mà làm; Chúng nó mà sanh cơ lập nghiệp ở Bắc-kỳ không được đó, chẳng phải là chúng nó thầy dân Bắc-kỳ kiêu thế rộng, trình-độ cao, nên kiên sự mà không dám «oi đầu. Thiết rõ ràng là chúng

nó chê xứ Bắc là xứ làm cả núi non, dân đông đất hẹp, phần nhiều lại làm dân nghề khổ; rất đòi là người bôn xứ mà bầy còn khó bước sanh nhai thay, huống chi người khách lạ thì có thế nào mà chen vào đây sanh cơ lập nghiệp gì cho được nữa. Chờ nêu luận rằng người khách vì kiên nề dân Bắc-kỳ khôn ngoan lanh lợi về phần thương mại kỹ nghệ mà không dám đến, thì khắp cả Toàn cầu này đâu mà không có khách-trú đến ở sanh nhai? Kia như bên Mỹ-châu các nước, cũng Lũ-Tông, Xiêm-la, và các xứ bên Úc đại lợi (Australie) v.v. thì những dân các nước ấy lại ngu gì mà dè cho khách-trú tới ở sanh cơ lập nghiệp trong xứ sao?

Ấy chẳng qua bề xứ nào dân an quốc phú điển địa phì nhiêu mà để làm ăn thì khách-trú rủ nhau tới đó kiếm ăn, chứ có phải một xứ Nam-kỳ này mà thôi hay sao?

Đại phạm trong việc sanh nhai ở đờn, ai ai cũng vậy, bề nghề nào làm dẽ mà được lợi nhiều thì cứ nghề ấy mà làm. Dân Nam-kỳ sản có ruộng tốt, làm dẽ dẽ, mà được lợi to, thì tác nhiên phải bầu vớ nghề ruộng. Thứ xem khắp hết lục tỉnh Nam-kỳ, nhà người đờ, từ thành thị cho đến rầy quê, những nhà cửa lầu đài nguy nga đẹp đẽ, đều là nhờ nghề nông cả.

Lại thêm một phần đất tốt hay còn bỏ hoang vu, chưa có đủ ngày giờ mà khai phá cho kịp thay. Nếu bỏ nghề gì bầu ấy là một nghề dẽ sanh lợi mà tìm qua nghề thương mại kỹ nghệ là nghề rất khó, mà biệt có chắc thầy lợi bằng nghề

làm ruộng hay chăng? Thế thì ai đi xa kỳ sở trường mà thú kỹ sở đoàn bao giờ.

Trừ ra những xứ nào đất hẹp dân đông, cuộc sanh nhai gay go gian hiểm, thì tất nhiên dân xứ ấy phải tìm tằm về môn công-nghệ, tranh khéo tranh hay mà bán cho được đồng tiền.

Tục-ngữ có câu rằng: Cùng nghề đương thúng, tưng nghề đương nĩa. Ấy là lẽ hiển nhiên, chẳng cần luận nhiều mà ai ai cũng đủ rõ.

Huông lại cuộc công-nghệ chẳng phải mỗi xứ hề muốn làm thì làm được. Hãy xem thử các nước trên địa-cầu này mà coi, bề chỗ nào có nguyên-liệu sẵn thì lập công-nghệ mới được, chứ lập nhằm chỗ không có nguyên-liệu, rồi phải đi xứ khác kiếm mua nguyên-liệu chở về mà chế tạo, thì đó làm ra đồ giá phải mắc hơn đồ của các nước làm; như thế thì làm sao mà bán cho có lợi được. Chẳng những là cuộc công-nghệ muốn cho thịnh tân thịnh vượng, yêu cần phải có nguyên-liệu sẵn mà thôi, mà lại còn phải cần cho có phen-công cho nhiều, chờ về tiến công thì mới có lợi chứ.

Trong Nam-kỳ này nay công-nghệ không đủ, cho nên tiến mướn công-nghệ phải mắc, đã vậy mà nguyên-liệu cũng chẳng có cho nhiều, thì rất khó mà kinh dinh công-nghệ như người cho nói được.

Tuy vậy mà trong mấy năm nay những kẻ có lòng tru thế mãn thời thường hay có động đờng bang đầu lo mở ruộng thì lo, song

cũng phải khuynh hướng về đường thương cơ mà vàng hời quyên-lợi cho nước nhà. Vì huôi này là buổi thế-giới phong trào, cạnh tranh kịch liệt, dầu bề nước nào cũng vậy, bề nông công thương mà phát đạt thì tất nhiên nước ấy mới giàu, nhưng cũng phải trong mỗi xứ mỗi quận mà nông công thương đều phát đạt một lược hết cho được. Thứ xem bên Mâu-que-ta là nước Pháp đó mà coi, trong các tỉnh thuộc miền Bordeaux, Bourgogne, Champagne và Langue-doc v.v. đất trồng nho tốt, thì nhơn-dân trong mấy xứ ấy chỉ cứ đua nhau trồng có một giống nho mà làm rượu, gởi bán cho khắp cả hoàn-cầu. Trong miệt đồng Brie và Bauce đất trồng lúa mì tốt, thì nhơn-dân chỉ trồng lúa mì mà làm bột. Trong tỉnh Pas-de-Calais, Nord, Loire, Gard và Saone-et-Loire có một thân đã thì dân lại nổi lên trồng bắp, mà bắp đó sát đó đồng. Nơi miệt núi thì dân chuyên nghề nuôi thú dưỡng cày.

Đã bề thế thì dân chuyên nghề khai tom tưới cá. Các môn tài-nghệ của các xứ mà gộp lại thì mới thành một nước đại phú đại cường, dân trong mỗi tỉnh đều nương theo thổ-sản mà tùy nghi chế tạo, rồi hiệp chung lại mới thành ra một nước văn-minh. Ấy là giao diệp chi đạo đó.

Đồng-Dương ta đây hiện nay đã hiệp thành một nước Đại-Pháp thứ nhì nơi cõi Á-Đông này. Vậy bề Nam-kỳ ruộng tốt đất nhiều thì dân Nam-kỳ nên chuyên Nông-nghiệp; Bắc-kỳ có mỏ sắt mỏ than, mỏ chì mỏ thép, có thể trồng dâu để tằm, có đất nân hình đức chén,

lại sản có dân đông, tiến công mướn rồ, thì dân Bắc-kỳ nên chuyên về công-nghệ; Trung-kỳ cũng có lâm-tài và thủy-lợi, đều là lợi mỗi tài-nghệ, lại cũng có nhiều xứ nuôi ngựa, nuôi trâu nuôi bò, thì dân Trung-kỳ cũng nên chuyên về mấy môn ấy, rồi lần lượt sẽ quảng khai qua các môn khác.

Nếu dân mỗi xứ đâu đó đều tùy nghi mà tìm tằm cái sự trường của mình, rồi nương nhau, cậy nhau, giúp nhau, thương nhau, đều đặc-nhau chen lẫn mà bước lần vào đám thương trường, dặng lo bán những hàng-hóa thổ-sản của nước mình cho ngoại-quốc thì có lo chi là dân-tộc ta không tàn bộ nhơn người. Chớ cũng dặng là con đồng Hống-lạc với nhau, không ai giỏi hơn ai, mà đầu này cứ chế đầu kia không biết chế đầu kia cứ chế đầu nọ không biết cây cây, Bắc-chê Nam là du-côn, Nam-chê Bắc là cọc cạch; cứ chế lẫn trách lẫn nhau hoài, rồi sanh lòng oán hận mà ra đồ kỳ nhau, đã vô ích cho quê-hương mà lại còn bị Hoa-kiểu họ khai để, những trang thứ-giá có buôn lòng thẹn mặt cho chùng-tộc hay chăng?

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhưt hảo hạng

NAM-KỶ Báo-chương hội

Hôm chiếu thứ sáu ngày 9 Mai 1919, Nam-kỳ Báo-chương-hội có nhóm mà bản nghĩ một ít việc thuộc về tôn-chỉ của hội. Hội lại có xét đến việc của bà Rose Quintenne mà ông Camille Devilar nói trong báo Midi Colonial bên thành Marseille.

Hội xét rồi bên định viết một lời bàn như vậy và định in hành bài ấy vào các tờ báo có vào hội Nam-kỳ Báo-chương.

LỜI BÀN CỦA HỘI:

Xem trong báo Midi Colonial có ấn hành một bức thư của ông Camille Devilar gửi cho Hội trưởng Thuộc-địa Báo-chương-hội mà nói về việc xây đền cho bà Rose Quintenne, Tổng-lý Riquel Saigonais tại phủ Toàn-Quyền trong tháng Décembre 1918.

Nghĩ vì trong bức thư ấy ông Camille Devilar có trích những người soạn báo trong Nam-kỳ trong lúc ấy không có lòng tiếp gúp bạn đồng-nghiệp.

Vậy hội Báo-chương Nam-kỳ hết sức chông trả với lời trách ấy và tức vì lúc ấy hội không hay sự ấy nên không có báo chữa quyền-lợi và thể diện của hội, để đến nỗi bà Rose Quintenne là người rong hội mà phải bị hiệp như vậy.

Saigon, le 9 Mai 1919. Hội cai quản

Thương vụ luật-lệ

(Tiếp theo)

Chiếu theo điều thứ 6 chỉ dụ ngày 27 février 1892, dịch trong cuốn Tập-Chỉ số 1 nơi trường 60, thì người Bản-Quốc buôn-bán muối gửi số sách theo cách thế nào, đúng thứ chữ nào, biên chép số ấy tùy ý, luật không buộc. Có một điều luật dạy trước khi khai số phải đem số ấy đến Tòa án xin biên số trường, xin ký tên mỗi trường và xin để ngày chứng kiến. Song tiết trường, trong cuộc Thương-Mại, sự gửi số sách cho rành rẽ theo phép, là sự

có ích lắm, vì nhờ sự có số sách mới biết Hàng-Hóa còn bao nhiêu, cuộc buôn-bán lỗ lời, ai thiếu đã bao nhiêu, hầu cho nhớ mà đòi hỏi không để đến quá hạn mà phải mất vốn; lại số sách giữ kỹ để chiếu cho Tòa mà làm chứng trong mấy vụ kiện thưa, và cũng để cho biết, trong lúc bị Khách-Tân người buôn-bán có bị tội Đảo-Trường chăng?

Vì mấy sự hữu ích đó, nên tôi mới các nghĩa việc gửi số sách ra sau đây, đầu ngày nay luật không buộc, chứ một ngày kia, cuộc Thương-Mại thanh-vượng rồi thì trường luật cũng buộc gửi theo cách người Langsa.

Chiếu theo luật Thương-Vụ Đại-Pháp thì mỗi người buôn-bán phải giữ đủ ba cuốn số kê ra sau đây:

1- NHẬT KÝ BỘ (Livre-journal) là số để biên các việc mua bán và xuất phát mỗi ngày.

2- LƯU CÁO BỘ (Livre de copies de lettres) là số để dùng mà chép những thư từ chi của người buôn-bán gửi cho kẻ thông-tin hay là cho kẻ bạn-hàng (maitre), còn những thư từ người ta gửi lại, thì người buôn-bán phải sắp cho có thứ-tự mà để dành, chứ không cần phải chép số sổ.

3- THANH ĐƠN BỘ (Livre des inventaires) là số dùng biên sự-sản của người buôn bán hoặc của di-động (meubles), hoặc của không di-động (immeubles), hoặc số học người buôn-bán thiếu ai hay là người ta thiếu nó.

Ba cuốn số đó phải đem cho quan Chánh-Tòa, quan Tham-Biện, hay là Xã-Tây đăng xin ghi số trường, ký tên mỗi trường và chứng kiến.

Ghi số trường là có ý làm cho người buôn-bán không thêm bớt số trường được; ký tên mỗi trường làm cho người buôn-bán chẳng thể sẽ trường đó mà đổi trường khác; còn chứng-kiến là ký tên đồng đầu trường đầu và trường chốt và do rành; chứng kiến cuốn số đó ngày nào.

Phép giữ số thì phải biên ngày cho có thứ tự, chẳng đồng ngày trước đem ra sau, ngày sau đem ra trước, chẳng đồng chữ khoản-trông, hay là biên gạnh thêm ra ngoài là.

Ba cuốn số kê trên đó, khi biên đầy rồi thì làm số mới cũng đem cho quan ghi số trường chứng-kiến như đã nói trên đó, còn số cũ, luật dạy phải gìn giữ cho quá mười năm mới được bỏ.

Người buôn-bán nào giữ số sách chẳng theo phép, thì lúc bị khách-tân có khi phải mất tội đảo-trường, lại lúc kiện thưa với người ta, đầu có chiếu số làm bằng, thì quan Tòa cũng tin theo, ác phải thất kiện thường hơn kẻ giữ số sách theo luật dạy.

Cũng còn nhiều thứ số khác, tuy luật không buộc giữ, mà thường thường mấy nhà buôn bán hay dùng dặng để việc tính toán.

(Sau số tiếp) NGUYỄN-VĂN-CU

Ông Albert Sarraut ĐỐI VỚI DÂN ĐÔNG-DƯƠNG

Quan Toàn-quyền Albert Sarraut về tới Saigon hồi 8 giờ rưỡi sớm mai ngày 11 Mai 1919. Có quan viên chức sắc cùng làng tổng học trò nam nữ các trường ra tại nhà ga xe lửa Bienhoa hầu đón chào mừng Ngài. Trong bọn ấy chỉ có Annam là phần đông hơn hết; từ bậc Đốc-phủ chỉ hạm tổng làng và là dân chẳng biết bao nhiêu mà kể số cho hết; nhà ga người ta đứng chật như nêm, chen chón đã không lọt. Khi quan Toàn-quyền vừa xuống xe thì có hai đứ nữ-học Langsa dâng bông cho Ngài; còn phần Annam ta có quan Đốc-phủ Hiến—ra tiếp rước. Trong lúc ấy ai cũng yếm liềm lặng lẽ, để mắt xem người nam mạng Việt Đông-dương buổi này. Tinh-cánh ngó coi rất nên nghiêm trang đẹp đẽ.

Và chẳng từ ngày Mậu-quốc giao cho ông Albert Sarraut phần trách-nệm trong hệ cai-trị xứ ta thì hằng bữa ngài ch quyết mở mang đường trí hóa quốc-dân, cho quốc-dân trở nên khôn khéo mà theo kịp sự văn-minh trong buổi này. Cảnh sát của ngài, thường đứng ở Đông-dương ta chẳng những hiệp lòng dân-tộc

mà thôi, mà lại còn thuận với thời đại nữa. Hết thầy Annam từ Naut chỉ Đốc cũng đứng trong phực Ngài là một bậc ý kiến cao xa và tâm tình quảng đại. Cho người mình đồng gan sắc mà gặp một vị hảo tâm như Ngài cũng phải trở nên mềm mỏng lại. Trong mấy năm giặc Âu-châu thì Đông-Dương ta tận tâm lo trợ Mậu-quốc, còn cứ chỉ của dân Annam trong lúc ấy thì bình yên chẳng có chi làm cho Mậu-quốc nghi ngờ được. Của tiền ta chẳng thương tiếc mà sanh tử ta chẳng so đo; ta chỉ quyết liều thân sống tử lòng trung-nghĩa mà báo đáp ơn ơn cho Đại-pháp đó thôi.

Quan Toàn-quyền Sarraut đem thây lòng dân Annam ở ăn thiệt tình như thế; rồi Ngài ngó lại bực trị-thực ta thì liền hiểu, nhất địa-vị ta nay phải chính đốn lại mới đặng; phải cai Chánh-trị thế nào cho hiệp đời này, cho vạ lòng dân, vậy mới xứng công Đại-pháp khai hóa đã 60 năm ngoài.

Đa ngài niệm nay chẳng có chi nghi ngờ lòng ta hết. Ấn Mậu-quốc Đông-dương gánh hai vai triệu triệu, vì như ở chổ ngài mẹ con đầu đàn quân, xem trước ngó sau rồi do theo là ý thì ngài thương xót dân Annam ta vô cùng. Nay ngài nhất định xuống xin Đông-dương trị-trị cho vạ lòng dân thì nhậm buổi làm, nên chắc sao công phu cũng kết quả chẳng sai. Nhờ chánh-sách rộng rãi nên nay ông A. Sarraut mới trị tất lòng trung-nghĩa ta đặng. Như Chánh-sách Ngài mà chẳng hòa hiệp với Chánh-sách của một phần người Pháp ở Đông-dương thì ta chẳng biết thế nào mà soi đặng lòng những người Pháp ấy đâu coi các ông ấy họ muốn cho ta trở nên thứ gì cho biết.

Một lẽ hiệp ý với quan Toàn-quyền mà deo lặt tự-do nuôi ta cho mau tân-hội hay là trong ý tưởng ta giống như con thú nhà của ông Le Fontaine cứ cho ăn cho nó rồi để bực hạ-tiền làm nó-lệ màng đời đó thôi.

Nếu Chánh-sách ấy quả như thế thì rất trái với tôn-chỉ Đại-Pháp trong chương trình khai hóa Thuộc-địa. Còn ta đây nếu sanh ra chỉ bữa phần có bấy nhiêu đó thì bao giờ vui lòng đát chí mà giúp Mậu-quốc cho tân tâm.

Và chẳng cho ta ước vọng thì hiệp lý mà lại thuận với Chánh-sách của quan Toàn-quyền A Sarraut làm Phải chia loan tâm tín quyền độc lập như dân Cao-ly thì những người Pháp ta nói trên đó cho ta là kẻ quá vọng cũng đặng, song ta cứ biết rằng ta cũng đặng kham tài mà đặng một mình gìn giữ gian này, làm làm sao ta cũng phải dựa theo Mậu-quốc đi đặng ta mới được. Xưa nay dân Đông-dương đâu có ý muốn rời Đại-pháp bao giờ.

Nay quan Toàn-quyền vì công vì của ta trong khi Đại-Pháp mất con khối lửa nên Ngài tình quyết về Mậu-quốc, xin chính phủ cho Đông-dương đặng quyền trị-trị. Tuy việc mới to bày ra chớ chưa có chi hết mà báo giới Nam-kỳ khởi tuôn trận bút chằm khuy kịch-liệt, làm cho nào đặng nhơn-tâm cả xứ.

Trong thế trận bút này chỉ ngăn đón việc quan Toàn-quyền sở nguyện thì thôi cho dân Đông-dương đặng hưởng chút nhơn-quyền mà thọ trách-nệm vì phận sự ta làm. Việc trọng hệ này đã hiệp chớ ước vọng ta mà lại còn nhậm buổi này là buổi phân trí-thực là đưng mở mang rộng lớn nữa. Tuy chỉ quyết Đông-dương trị-trị của ông Sarraut, thiết

lần này mà gúp phe y kiến nghị nhơn công-mắt đầu, chứ Ngài chẳng hề nghĩ đến thời chí, vì việc trọng hệ này hiệp chớ hòa với chánh-ly và tôn-chỉ khai hóa thuộc-địa Đại-Pháp làm, nên khó nước thế nào, ông A. Sarraut cũng chẳng muốn mà lo việc cho được hoàn thành đặng bằng kết quả.

Dân Đông-dương bên lòng trông cậy nơi Ngài đó thôi!

L. M.

Advertisement for DENTIFRICES THUỐC ĐÁNH RĂNG CỦA CÁC CHA BÉNÉDICTINS de SOULAC LÀM RA Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông.

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÀI ĐÁT)

Mùi nó thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

Có một mình hãng DENIS FRÈRES có trữ mà thôi

Thế giới tân văn

HUẾ KỶ

Hàng tàu buôn mới lập. — Thông-tin báo New-York Tribune có cho báo xứ mình hay rằng người Huế-kỷ và người Nhật-bản hùng nhau thiết lập một công-ti tàu buôn vốn là 10 triệu lượng (một lượng giá ước 26,27 quang tiền Langsa) Hàng tàu này đưa bộ hành, và chở hàng hóa từ Thê-giải mới qua Calcutta (ở Ấn-độ) và Vladivostock (Hải-sâm-oi) và từ Liverpool (Ang-lê) qua Yokohama (Nhật-bản)

TRUNG-HUẾ

Buôn bán tức. — Mấy năm nay nước Tàu bán tức ra mỗi năm ước có 3 triệu lượng bạc. Từ ngày dân phần loan năm 1911 phế quan-chủ lập cộng-hòa, thì người Trung-huế ở phía Nam đều các binh cả, song ở trên phía Bắc phần nhiều hay còn ở binh. Tức bán ra ngoài quốc là tức của đơn bà Tàu bị lúc cơ cần nên phải làm như thế, những tức ấy đều bán cho nước Huế-kỷ hết. Trước khi gọi qua Huế-kỷ thì tức ấy phải ngâm gói đôi ba lần cho sạch sẽ rồi mới gói được.

CAO-LY BỘC LẬP

Tuy Nhật-bản dùng cách dử-tợn mà ngăn trừ luôn phần loạn một đầu, chứ dân Cao-ly chẳng hề nao núng. Các khám thị giam đầy những dân Cao-ly phần loạn. Trong ban ấy có đơn-bà con-giỏi học ở các trường Đại-học.

Chánh-phủ Nhật-bản lấy làm nhọc trí lắm, vì chẳng những dân Cao-ly làm loạn ở kinh-đô Hôn-thành (Séoul) mà thời, lại thêm trong các tỉnh ở Cao-ly cũng đều đồng tâm giết loạn cả. Ban đêm, dân Cao-ly kẻ trộm ngăn không xiết, và đi được đi cũng đường mà la van rằng: Cao-ly van tuế.

Lính Nhật-bản dẹp loạn chẳng kham, nên phải bắn nhau, dân Cao-ly bị đạn mà chết rất nhiều. Nay Agence Reuter cho tin hay rằng ông Tân-sĩ Cao-ly Kim là

người thay mặt cho dân Cao-ly đi tới Kinh-đô (Paris) Đại-pháp rồi. Ngài sẽ xin dự vào Chiến-cước-hòa-bình đang dang dở ước-vọng của dân Cao-ly cho quốc-hội này xem xét. Còn ông Tân-sĩ Ý nhing Man là Đại-biêu của dân Cao-ly ở kinh-đô Huế-kỷ trong vài ngày đây sẽ tới Paris. Và chàng ông Tân-sĩ Ý là người bằng-hữu và học trò của đức Giám-quốc Wilson, khi ông Wilson còn làm chủ cai trị trường Đại-học Princeton.

Vụ Kiao-châu (Giáo-châu). — Đại-biêu Trung-Huế ở kinh-đô Đại-Pháp để trình tờ cho chiến-cước hòa-bình mới xin Giáo-châu phải trả lại cho Tàu. Vụ này làm cho não-động dư-luân của dân Nhật-bản và người Nhật lấy làm giận lắm.

Các Đại-biêu các nước liệt-cường dự chiến-cước hòa-bình đều không để ý vào vụ Tàu này xin ai chốt nào hết; nhưng vậy mà ai cũng có ý lo vì chẳng rõ trong vụ này Nhật có đảng quyền quyết đoán cũng chăng?

Kinh-tê Nhật-Bản. — Mấy người phá hào Nhật-bản ở kinh-đô Nhật mới hùng nhau thiết lập một công-ti dệt vải, vốn định 5 triệu yen (một yen giá lời ba bốn quang tiền Lang-sa) China lấy hiệu là: Japanese and Chinese cottant manufacturing Co'.

(Từ ngày Liên-hiệp các tháng khải hoàn đến nay thì chỉ có Nhật-bản là sốt sáng hơn hết trong sự kinh-dinh thương mại công-nghê nước nhà; những người trí-thức ai thấy giúng khen, mà rồi cũng lo, lo trừ nghĩ phương thế mà cạnh tranh quyền lợi với các nước trong thế-gian).

NGA-LA-TU

Ăn thịt chó và thịt chuột. — Tại kinh-đô Nga-la-tu người ta bán thịt chó mỗi cân 80 rouble. Bờ ở trong xứ này nhơn dân đời khác quá, nên ai ăn được thịt chuột đó là quý lắm. (Một rouble lời 4 quang tiền Tây)

Một cuộc tọa lạc rất lạ. — Anh-quốc với Pháp-quốc rìy đã hiệp ý nhau mà nhưt định đảo hang dưới đáy biển Manche đang làm đường cho xe lửa chạy. Cuộc làm đây tốn hao các khoản tính phỏng chừng 20 triệu bạc. Chừng hang xe lửa ấy làm thành rồi thì từ Ba-Ri (Kinh-đô Pháp-quốc) qua Long-đờ-rô (Kinh-đô Ang-lê) đường đi còn có sáu giờ thì tới; mỗi 5 phút đồng-bộ có một chuyến xe. Trước khi khởi việc thì phải lo cắt trại để cho nhơn-công ở; số nhơn-công dùng cũng mười một, mười hai ngàn người ống chằng phải ít.

Điện-tin Havas

HỘI NGHỊ-HÒA

Đức-quốc phái ông Brockdorf-Rantzau là Chánh-sứ đặc 60 Sĩ-thần qua Paris mà nghị-hòa với các nước Liên-Hiệp. Ngày 1er Mai 1919 Sĩ-thần các nước hội lại mà trình tờ thay mặt với nhau. Ngày 6 Mai 1919 các nước Liên-hiệp đại hội lần chót mà đợc tờ hoà-ước lại đặng coi có chỗ nào còn sai sót hay chăng.

Qua ngày 8 Mai đúng 3 giờ chiều sĩ-thần các nước Liên-hiệp nhóm đủ mặt nơi đền Trianou tại thành Versailles. Thù-Tướng Clémenceau mở hội, các sĩ-thần đều lần thình. Đoàn mới truyền lệnh cho với Sĩ-thần A-lo-mân vào. Brockdorf-Rantzau bước vào mặt mấy biên sắc. Sĩ-thần các nước ngồi yên rồi ông Clémenceau bèn đứng dậy tỏ với các Sĩ-thần rằng: nay thì ngày Đức-quốc phải trả những điều khoản khổ đã gây ra đó. Mấy năm trường qua quốc hết sức cực nhọc mới có ngày nay. Vậy Liên-Hiệp phải buộc cho vửa với sự cực nhọc ấy. Ông Clémenceau lại cho Sĩ-thần A-lo-mân biết rằng tờ tờ hoà-ước phải thay A-lo-mân không đợc tranh cãi chi hết. Nếu muốn xin chế giếm khế-ăn nào thì phải viết ra tờ riêng mà trình, song kỳ trong hạn 15 ngày phải coi cho rồi mà ký tên không đợc trở nãi.

Đoan ông Dutasta là Tư-bàng cha hội nghị-hòa mới giao một bản tờ hoà-ước cho Brockdorf-Rantzau Chánh-sứ A-lo-mân lãnh tờ rồi bèn đứng dậy tỏ rằng: chúng tôi chịu nhận rằng chúng tôi đại bại, bình-quyền của chúng tôi đã hủy phá hết. Nay người ta lại muốn buộc chúng tôi phải nhận luôn rằng chiến-cước này duy có một mình nước Đức gây ra. Nếu tôi nói theo lời ấy thì tờ ra tới nói lào, bởi vì trong 50 năm trở lại đây các nước Âu-châu đều dùng để-quốc chủ-nghĩa mà giao thiệp, nên mới ra có đôi ấy, chứ chẳng phải là do mình Đức-quốc. Brockdorf-Rantzau bèn in các nước Liên-hiệp lập hoà-ước theo chương-trình của Đức-Giám-quốc Wilson. Người lại tỏ rằng Đức-quốc đang long bối thường những sự phá hại tại nước Belgigue và trong các tỉnh thuộc hương hắc nước Pháp. Người xin tha tù giặc về và cũng chấp vào Vạn-quốc hội. Ông Clémenceau bĩi nhóm, không chịu cãi chi hết.

Tờ hoà-ước lập dài lắm, chưa rõ chắc trọng-ý buộc những khoản chi. Song theo số-tuyên-diễn-tin thì các nước Liên-hiệp có buộc mấy điều này:

- 1° Trả tỉnh Alsace và Lorraine lại cho Đại-pháp.
- 2° Đức-quốc giao hết thuộc-địa cho Liên-hiệp.
- 3° Lục-quân thì để số 10 vạn quân mà thời.
- 4° Hải-quân thì để 12 chiếc tuần-dương và 12 chiếc ngư-lôi, chứ không cho sắm chiếc tàu lặn nào nữa hết.
- 5° Những điều lỵy đức theo hương đồng sông Rhin cách mà sông 50 ngàn thước phải hết.
- 6° Phải vay mà đồng liên 20 ngàn triệu.
- 7° Phải đổi phé Hoàng-đế Guillaume về rồi bắt giao lại cho các nước Liên-hiệp.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

ĐÔNG DỪ ỜNG THỜI SỰ

GIÁ LỰA GIÁ BẠC

Lúa mỗi 68 kilos chở tới nhà máy
 lúa 3\$45 tới 3\$55

Kho nhà nước	56.50
Hàng Đông-Dương	5.50
Hongkong Shanghai	5.50
Chartered Bank	5.35
Banque Industrielle de Chine	5.50

NAM-KY

Saigon

Một người can đảm. — Hôm tuần rồi, chiếc tàu ở Nam-vang về Saigon vừa mới cập cầu, có ông Tây tên là Riou đương đứng trên cầu, thình lình rùi bị máu xam tối tằm mây mặt, nên phải té nhào xuống sông. May đâu lại có một người Annam đứng gần lối đó thấy vậy liền nhảy tùm theo, kịp được ông Riou lội đến bờ, mới chụp lấy ông ấy mới tỉnh lại.

Người Annam ấy tên là M. Bùi-văn-Phinh, đương giúp việc tại tòa Tân-đảo Saigon. Nhờ người có gan dạ tinh táo, dám liều mình mà cứu được một mạng người trong cơn nguy hiểm.

Ấy cũng là một gương lành đáng khen đáng kính.

Vụ bán súng lậu. — Ông Morin có bán một cây súng sáu cho một tên khách nọ, nay lại sự Tòa xử phạt ông ấy một tháng tù và 1 trăm quan tiền vạ.

Bấy lâu Chánh-phủ dường như hình còn ngại lòng ta, nên không mở rộng phép sắm súng cho những người phú-bộ hào-gia đặng để dự phòng mà ngăn ngừa quân trộm cướp. Ai ngờ nay lại lời ra vu bần sung lậu này, thì té ra chánh-phủ lo ngăn đốn cửa tiền mà bỏ quên cửa hậu.

Cholon

Hạt gạo mới! Trái phá mới! — Hôm trước, có tên thợ nhộm Khách-trừ Chợ-lớn khai một thùng bột màu mà ông. Chẳng hề léc thò tay vào mà bột màu thì đung nhấm một viên đạn nước 4 phân Tây Đê ngang. Tên Khách-trừ phắc kinh, bèn nhọc nhẹ lay ra, thì quả một viên trái phá, song chưa biết sức mạnh nó là thế nào. Bọn ta lại càng cẩn kinh hồn-mả, liền chạy đi có bát.

Nguyên thùng bột màu ấy là thợ nhộm này mua của hãng A-lo-mân là hãng Speidel ở C' đã lâu.

Vụ này còn dang tra xét. Còn trái phá ấy thì giao cho kho thuốc đạn nghiên cứu chưa biết thế nào.

Chaudoc

Được tiến vô cơ, át bị họa to. — Có tên Nguyễn-văn-Thoi mới bị bắt giam và giao cho quan Bồi-thăm tra hỏi về tội nó xài một tờ giấy bạc 20\$00. Trong khi tra hỏi thì nó khai rằng tờ giấy bạc ấy của nó lượm được nơi buột tre ở gần nhà nó.

Việc này còn đương nghiên xét.

BẮC-KY

Bọn ăn cướp tại Bình-Liên. — Bọn ăn cướp đánh phá số làm của ông Pi-vet ở Đông-trị-vụ và bắt ông Liebrecht là người giúp việc tại số ấy mà cầm tù mà bắt-bớ đã in hành hình trước đó, nay đã bị lính Annam và lính Langsa kim bắt nghiên quá nên phải chia ra làm ba tốp mà đảo tẩu. Tốp thứ nhất có 100 cây súng, còn đương trú tại đất Phó-chay-ê, tốp thứ nhì có 40 cây súng đã chạy về đất Tàu; thứ ba còn tàng ẩn trong đất Đông-trị-vụ.

Còn ông Liebrecht bị chúng nó bắt cầm tù, nay nghe tin ông ấy lại được cởi bạch-mũ mà đi nhàn du vui đến đàng của lính ăn cướp ấy. Người đầu đảng ấy vẫn là người Tàu.

TRUNG-KY

Ông lụy. — Tục người nhộm ta hay tợn trọng cả ông làm, nên hề cả ông chết thì gọi là ông lụy. Mới đây có một con cá

ông vợ lớn, bề ngang vớo chừng 1 thước năm Langsa, chẳng biết vì sao mà luy, trồi tấp nơi bãi biển về địa phận làng Thác-xiang. Hay được tin ấy thì hương-chức liền tỵ đến lo che đậy và lo chôn cất theo tục-lục xưa nay. Lại hề người nào mà gặp thấy Ngài trước hết đó thì tức người ấy là trưởng-nam, phải cư tang thọ chế và tế lễ cho đủ phép vậy.

Cảng là tàu Khách-trú. — Hôm đầu tháng Mai này chiếc tàu Poon của Khách-trú được chiếc tàu Lê-lợi của hãng Bạch-thải-bưởi tỵ kinh..... (Canal des bambous). Không biết Khách-trú có ý cho dựng dựng thứ sức mà chơi, hay là tỵ tài-công của Khách-trú ngườ gọi hoặc không đó sức mà làm việc bôn-phận chăng?

Mới đây cũng là tàu Khách-trú dựng chim chiếc tàu « Tây-ninh » của Chánh-phủ tại Mytho làm chết hết mấy mạng con người; rồi mới đây cũng là Khách-trú dựng chim chiếc ghe đồ của ông Marolis tại sông Nam-vang, làm cho ông ấy chìm chết. Lại cũng mới đây, cũng là tàu Khách-trú vì ham chờ nặng không kể lực-lượng, nên phải bị chìm tại Vinh-lợi mà giết hết mấy chục mạng con người.

Nếu Chánh-phủ chẳng trù nghĩ thế nào mà báo thù táng mạng cho nhân-dân, phải buộc mấy hãng tàu ấy tuân theo phép-luật mà thi hành, thì bôn-báo e cho việc thương lai hãy còn làm được nguy hiểm nữa.

Nhân-quyền đâu ? Công-lý đâu ??

Hôm tôi thứ tư nhâm ngày 7 Mai, lúc 9 giờ, tôi nhơn giáo chơi vừa đến lời đầu chợ cá Giadinh, thấy xa xa có một đám người xúm nhau đông đảo, tôi liền xam xam thảng tôi coi cho biết việc chi.

Ái ngờ lúc tôi đi tới đó, thì tôi thấy một người Langsa Á trong nhà đường đánh một người Annam đầu cõ máu ra linh

láng. — Hồi mấy người đi coi thì họ thuật lại cho tôi nghe rõ hết đầu đuôi, làm cho tôi ngờ ngẫm một hồi, không hiểu bởi làm sao ông Tây nầy lại vì một chuyện chẳng đáng chi mà nỡ đem lòng há khác đánh đập một người Annam là người của mình háo họ tự bầy lâu nay.

Ông Langsa ấy tên R. Còn người Annam bị đánh đó là tên T. quê quán tại Giadinh. Nguyên buổi trước tên T. có cưới Thị Ng. làm vợ; ở với nhau cũng được vài năm, ngặt vì gia-đạo bần hàn, đến nỗi cảm cái bất điều mà phung loan phải phân rẽ.

Đến sau thị Ng. may gặp ông R. mà vậy duyên Tân Tân, vòng vàng chuỗi bội nhồm nha.

Còn tên T. tuy hồi nhõm mà phải về phụng lìa loan mặc dầu, chớ trong lòng chẳng hề quên tình xưa nghĩa cũ, nên mới khi T. gặp thị Ng. thì thường hay bang hỏi một đôi lời cho thỏa chút tâm lòng luyến ái. Ông R. thấy vậy thì chẳng vừa lòng, nên mới sanh ra điều cứu oán. Mỗi khi thấy mặt tên T. chẳng luận là chỗ nào, hề gặp đầu đánh đó.

Bởi vậy chiều bữa ấy tên T. đi xe lửa ở Saigon mà về Giadinh. Vừa tới nhà giầy Hàng-Sao (Gare Citadelle) ông R. và thị Ng. cũng lên xe ấy mà về Giadinh. Xe chạy tới Đát-bộ, rồi ông ng gặp tên T. trên xe, liền nắm đầu thối đá một hồi như từ. Hết thấy những người trên xe, nào là người cắt giầy nào là kẻ hộ-hành, thấy đều lay mắt mà rợ, chớ chẳng ai dám nói một lời mà khuyên can chi hết. Khi về đến ga Bà-chiều (Giadinh) ông R. lại còn dẫn tên T. xuống xe và đi và đánh từng búng dọc đường lính gác thấy vậy cũng lay mắt mà nhìn, để cho ông ấy kéo tên T. về nhà đánh thêm một hồi nữa.

Lúc ấy có người chạy đi báo với ông G. Ông G. tới đó rồi mà ông R. cũng chẳng hề phép luật là chi cứ việc lấy banton mà đập tên T. trước mặt ông G. trở gần 40 phút đồng hồ ! Chừng mới tay mới chịu nghỉ.

Khi ông R. nghỉ tay rồi, đánh đã thêm rồi, chừng ấy ông G. mới bắt tên T. đem về mà giam tại bót. (Đã bị đánh mà còn

bị giam. Nhân-quyền đâu? Công-lý đâu? ? Mà để cho một tên dân báo-hộ của nhà-nước Langsa phải bị hoành thân hoại thể như rùa? ? Vậy thì thà là làm thú còn hơn chẳng thà làm người mà nhân-quyền không có).

Khi quan thấy thuộc xem xét cho tên T. thì nói tên T. bị thương tích nặng. Tuy vậy mà chết sống? ? thế nào chưa biết, chớ ông R. nay cũng thông thả như thường.

Than ôi ! Thấy cảnh tượng như vậy nghĩ mà ngao ngán.

Một tán đàn ở Bà-chiều.

Cải lương tục quai

Lời xưa có nói: Nhỏ một mảy lông mà lời trong thiên hạ. Còn ta nay thì sao? Cũng phải trừ các đầu tệ mới tấn hóa cho đồng-bang! phải làm cho người biết lỗi mà đổi, phải làm cho kẻ đặng hay chớ quèa. Nếu phương châm giáo hóa như vậy, thì Quốc-dân mới nhất tâm nhất đức mà đua nhau vượt chốn vẩn-minh.

Nên tôi xin tỏ ra đây, hoặc thức giả có vi nghĩa đồng-bào, mà thêm sự giác ngộ cho mau quang khai dân-trí.

Và tôi nghe lời tục của người Việt-Nam ta hằng nói: Tốt thì khoe, xấu thì che, thì tôi tư tưởng cái lời ấy chẳng đặng trọn lành trọn tốt. Nên chẳng nỡ làm thình, là vì thấy lời ấy còn nhiều chỗ hại cho Quốc-dân ta lắm đó. Như lời tốt thì khoe, xấu người xấu mình, mà có làm đặng việc lành việc tốt, mà nhớ chỗ khoe ra: thì chúng mới hay biết mà học đời ấy vậy cái lời tốt thì khoe đã phải. Chi như xấu mà che ấy, hoặc người hoặc mình mà làm ra những việc chẳng lành chẳng tốt, rồi nói theo câu tục xấu thì che, thì tôi lại e cho cái lời ấy; có nhiều chỗ hại, xin đồng-bang chớ khà nên dùng.

Vi như muốn việc, mà mình không để phòng chỗ quao hề, vụt chạc mà làm, làm rồi lại biết xấu mà xấu, cũng chẳng hay biết cũng chẳng đi đời, rồi có phải

là người làm xấu ấy, khỏi lo sự chớ cười chê nhạo bêu, tác nhĩa mặt đàn mây dầy mà quen mưng cũ vì noi thói xấu làm hoai rồi thì cái giống xấu xa là ấy; nó dầy dụa truyền nhiễm trong nước, đời này sang đời nọ mà làm cho cái tánh xấu tình tệ con người; phải quen thói bủ lậu già mang không dứt thì sự tấn hóa của đồng-bang ta; bao giờ mới văn-minh cứ quốc?

Bởi vì chỗ thấy nên tôi muốn tốt cõi lập người mà cứu chỗ quày xin Lục-châu thức giả hiệp lực cùng nhau, dùng phép bề tá tôn thành, mà cải lương cái lời nói trên đó lại, phải nói rằng: Tốt thì khoe, xấu thì bẻ. Bẻ chớ che, dùng chớ bẻ, như cái nhánh cây đã bịnh; nó bẻ chệc nó mới phát chồi tươi tốt hơn xưa, rồi cái tư tưởng của xã-hội phồn-quần ta, mới lập đường hủ lậu, mà đời văn-minh, rồi rộng chỗ tốt, theo những thiết nghiệp thiết nghệ mà làm, nếu thuận một đường tấn hóa, thì quốc dân ta muốn việc mới đặng mau.

Đầy tôi xin đàm những sự tốt xấu theo nghĩa cái lời tục đó, mà lược luận cùng chớ bẻ một đôi điều để cho đồng-bang nghĩ xét.

Vi như có một ông Lương-y, mà cứu đặng bệnh rất nguy độc, dầu thầy có khiếm nường mà rằng: Hà tất đặng phụng lương, rồi chẳng chịu khoe danh thì những kẻ thọ ơn; ai đánh làm thình bở qua cho đặng, hề làm con người phải biết đạo lý, mà điều nhan hiền nghạch đặng chỉ bắt vớ; làm hiền đức chỉ mà nghiệm cứu-phương được, cứu thêm nhiều mạng người sau, ấy vậy cái lời tốt thì khoe đã phải.

Vác như ông Lương-Trưởng, đó có tài hàn thiên yết địa, lại có lòng ái-tứ-quốc rần, trên phố an-xã-tắc, dưới áit-trước-quần là, phải người Chánh-phủ cũ quân, đáng mặt triều-dinh lương đồng. Là như ông Clémenceau, ông đại tướng-soái Foch, và ông Toàn-quyển Albert Sarraut đó vậy, thì cứ quốc thân dân thân si đều gọi nhũn hũn khước dương xuân, nên lo lắng mà hưng lợi trừ hại cho đồng

trung của đũa nước, mà bốn phương tám hướng triêm người mỗi ngày, để lòng đầu yên calm mền, thì lại thiếu chi người đặng cái phương danh của mấy ngài; nếu vào thanh-sứ, cho bề đại lưu phương thiếu chi kẻ noi cái gương tốt của mấy ngài mà học đời cho tương lai chúng con trong này. Ấy sự tốt đặng khoe, mà người mà học đời không khoe, thì cũng có kẻ khác khoe ra cho người thì lời tục gọi tốt thì khoe cũng phải.

Chi như những các đầu xấu, xấu như Vương-mãng Tào-tháo, như Lâm-phủ, Đỉnh-vi, cũng những ở lại tham quan hoặc cầu vinh mãi quốc, hoặc dục lợi ngược dân, lợi ác quân đình, mà chúng nó còn tưởng là thần bất tri qui bất giác nên cứ quày làm hoai chớ chẳng biết ăn nường đời lời hãy còn rằng muốn nước tương nào để thủng khó ập voi, dầu cho bang thổ xa sâu; rồi cũng không khỏi làm nhảm chớ; ở chốn quanh lộn rớt cũng chẳng thoát mắt trng.

Như thớt xưa, thì quan còn ý thế lực chớ như nay, thì dân cũng có quyền hoành, đã nhờ Đai-pháp làm chủ chúng ta, đã cho lập nhiều hội báo-quần, trong báo lại có khoản dân-quốc tự do diên dân, mà chúng ta hay nghe tay quyền thế, mà làm những điều vi phạm vị kỷ, những việc hại quốc hại dân, cũng ở lại tham quyền, như đám quân gian đã chỉ tên đó, thì chúng ta cũng nên học chớ học cách người Trung-hoa, mà làm bôn dân hồ bọa chi. Hoặc về con vượn già mà biếm họ Viên, rồi cai hết cái tình tệ tiết xau hẳn ra, kỳ này nói kỳ sau nói nữa, nói mãi như vậy thì những kẻ làm đầu xấu ấy; cũng phải hồi đầu mà ăn nường đổi lời, cũng là có nêu cái gương xấu, thì người sau mới biết mà trau mình, ấy gọi là phép bề tá tôn thành, mà sửa của xấu thì bẻ đó vậy.

1 — Vi như những người ra ứng dự cái trách-nhiệm Hội-dồng, mà thay mặt cho ba triệu dư dân trong Nam-trung. Khi mới xuất thân ứng dự, thì hằng trao tria cái lời nói với quốc-dân rằng: Nếu anh em mà bồng âm tôi lên cái địa-vi đó rồi, thì tôi nguyện hết lòng hết gia lo lắng mà hưng lợi trừ hại cho đồng

bang, làm cho mỗi người đều đặng tự do thông thả, cùng mở cuộc tái nguyên; làm cho quốc-quang của người người đều đặng chung hưởng cái hạnh phúc.

Tuy là nói vậy, chớ không lẽ mười ông mà đặng trọn cả mười, hoặc có miếng mà không lợng, chừng lãnh cái trách-nhiệm rồi; lại quên phứt đồng-bào, cứ chăm chỉ mà lo gỡ vốn tiền. Thường thấy; mọi việc đều phải chi từ nhĩa, miễn có hủ hủ ở ở cho an hưởng quyền sang lộc trọng, chớ không có ngằn có hạnh, đôi lại đồng bang, nếu chúng ta mà có gặp kẻ như vậy thì sao? không lẽ làm thình hoai, cho ba triệu dư đồng bang chịu thiệt mất, thì cái đường hủ lậu già-mang cũng còn kẻ noi theo mà đi mãi.

Tôi tưởng, nếu mà chúng ta gặp đặng ông nào biết tưởng dân vi nước, thì đồng bang ta cũng phải học tưng, mà làm cho cái phương danh người hay thơn khắp cả, cho cứ quốc triêm người hiền danh, đặng dự phòng tai cơ. Còn gặp những tay đối trá, có miếng không lòng, chuyên biết lo phần ích kỷ, chớ không biết lo đến chỗ thiệt dân, nếu gặp cái đầu-nhục-hành thì như vậy, thì chúng ta cũng phải dùng cách dân hồ bọa chi, làm cho tiêu diệt cái danh o, cho tiện hạ biết điều, thì kẻ sau noi theo cái tôi trước, bẻ tốt thì khoe, mà xấu thì bẻ, rồi quốc dân mới bở cái ác mà hóa ra thuần phọc.

2 — Thứ-sai luận, như cái trách-nhiệm của ông Thứ-sai này, chẳng phải là người hiền hèn hạ, cũng một viên chức trong làng, vì bấy lâu mình đã có tài danh trong Hương-dàng, nên lúc có làm

gạch ở hội đồng thuộc tỉnh, đồng thay mặt cho nhà dân, nên hướng chức này phải thưa-rai cho minh, thay mặt cho làng dân, ra mà chọn lựa một trang tài đức mà cử, đồng dân quốc trông cậy về sau, lẽ thì phải bắt buộc hương mạt, phải đem hết tất gia nghiệp thành, mà làm cho đồng trọn lành trọn tốt, chớ khá học kẻ lòng-dé lốt cạp; thấy ăn mà mền, cũng đồng theo học chỉ ngựa rừng nai, tương sai mà hại. I hoặc thau chán, hoặc động tài, mà bỏ cái nghĩa ba triệu đư trong cây, hề làm con người phải nơi công lý, thì danh vọng mới thơm tho, nên có tư tà, thì không khỏi chỗ dân hồ họa chi.

(Sau sẽ tiếp theo)
Sen-triêu, TRẦN-NHĨA-VI

Gương tốt đáng nêu

Xem trong một tờ Báo Langsa gọi là « Revue Internationale » tại thành Paris (Kinh-đô nước Pháp) thấy có đăng nhiều bài mà khen ngợi một bạn đồng-bang ta là M. Cao-triêu-Phát làm chức Đại-biên kiêm Thông-sỹ từng chính bên Mãn-quốc.

Bên-báo lấy làm hân hạnh mà trích lục một vài khoản, dịch ra quốc-âm và đăng vào đây cho chư khán-quan nhà đọc.

1.- FIGURES CONTEMPORAINES
M. Cao-triêu-Phát :

Ngày 14 Février 1917, cơ linh Đông-Dương đang ở nơi chiến-địa có bảy cuộc là An-Tết Annam.

Có đơn một bản thơ đớri bóng cờ Tam-Sắc: theo như lời M. Cao-triêu-Phát giãi giải cho các quan Langsa có dịp cuộc là ấy nghe, thì cuộc là ấy chẳng những là dân Annam đấu xa cách quê-hương, đấu phải cơ nguy-hiểm, cũng chẳng hề quên ngày lễ của tổ-tên mà thôi, mà lại còn tổ lồng thương tiếc những anh em chúng bạn là kẻ chúng này, hoặc bị trận vong, hoặc bị bịnh tật.

Nơi trước bản thơ ấy, M. Cao-triêu-Phát có đọc một bài diễn-thuyết, đại ý như vậy: « Khi nghe được tin Mãn-

quốc gặp cơn khói lửa, phải lúc binh đao thì đồng-bang tôi ai nấy thấy đều nóng nảy như lửa đốt lòng, nên chẳng nề xa xôi, lại xư số, phé vợ con, hề nhau tình nguyện qua đây, đồng giúp Mãn-quốc gìn giữ non-quyền bảo toàn công lý, tận trừ Đức-tặc là quân tàn bạo quyết mong khuây rỗi Hoàn-cửu. »

M. Phát lại đọc bài diễn-thuyết bằng tiếng Annam mà phân trần cùng lính, trong ấy có nhắc nhở việc giao thiệp của Pháp-Việt hai nhà ngày nay thân ái là thể nào, bởi thế cho nên từ lúc Đức-tặc hạ chiến-thơ với Pháp rồi, thân ái Đông-Dương thấy đều hết lòng hết sức cùng thầy, lớp giúp bạc tiền, lớp liếm xác thịt, mỗi mỗi đều làm hơn các Thước-địa khác cả.

M. Cao-triêu-Phát là con nhà quý-tộc ở Việt-Nam, nay người sang giúp quê-hương ta thật là hết lòng sốt sắng; chẳng những là lo làm cái nghĩa-vụ của mình cho được hoàn toàn mà thôi, mà lại còn làm nhiều gương tốt cho bạn đồng-bang của người đương từng chính ở đây nữa.

2.- LA VIE ANNAMITE

Ta chẳng nên quên rằng: Ngày 1er Juillet 1916, M. Cao-triêu-Phát là cha mẹ, phé cửa nhà, sang từng chính mà giúp Đại-Pháp ta đây. Chẳng những là người cư chăm lo phân-sỹ mà thôi, mà lại còn non lúc rảnh rang hoặc đứng lời nói, hoặc đứng ngồi viết mà làm cho người Pháp rõ biết lòng dạ người Nam, người Nam biết được tánh tình người Pháp, mà làm cho dây thân-ái thân khích với nhau.

3.- LIVRE D'OR DU DEVOUEMENT

Khán-quan của báo « Revue Internationale », xưa rày lảng xem thấy nhiều bài trong ấy, của một bạn đồng-liên ta là M. Cao-triêu-Phát, lại là một người Phụ-bút của ta nữa, thì mới rõ được từ ngày khởi cuộc chiến-tranh đến nay, Việt-Nam giúp Đại-Pháp công công sánh tay non nôi.

Ấy vậy thì chúng ta cũng nên dừng lại dịp này mà cùng tung công đức của Đức Hoàng-Đế Đại-Nam là một bạn-hữu rất thân thiết của Đại-Pháp vậy.

Theo trong tờ Báo « Revue Internationale » đã in hành những lời của M. Cao-triêu-Phát đã phân giải trong mấy bài diễn-thuyết và lời khen ngợi M. Phát của tờ báo ấy thì chúng ta đã rõ ràng người Pháp cũng công nhận rằng danh-tước Việt-Nam ta rất có công đày với Mãn-quốc trong đám chiến-tranh kịch liệt này.

Nguyễn M. Cao-triêu-Phát này là họ-lang của quan Đốc-phủ-Sứ Cao-minh-Thạnh ở Bacieu; sang giúp Mãn-quốc tận tâm từ ngày Âu-châu khởi chiến cho đến khi hết cơn khói lửa mới trở về cố địa, nên hôm-bay đã có chào mừng người một bài hôm kỷ báo số 140 mới rồi đây. Ấy cũng là đáng mặt Nam-nhi xứ thế đó.

N. C. M. Đ.

Hồi tin

Trong N. C. M. Đ. Số 109 nơi bài « Ruột bỏ ra, da bỏ vào » luận về cuộc vận-tải trong Đông-Dương; chúng tôi có tỏ ý buồn về sự đồng-bang ta ngoài Bắc là ông Bạch-thái-Bưởi vì việc trách trở nên không mua hàng tau của ông Roque được.

Nay chúng tôi xem báo *Eveil Economique* thấy nói ông Bạch-thái-Bưởi đã mua hàng tau ông Roque được rồi, giá là hai triệu rưỡi quang tiền vậy. Chúng tôi nghe như vậy thì rất mừng cho cuộc kinh-tế của đôn-bang ta và rất cảm ơn Chánh-phủ biết thương dân Nam-Việt.

N. C. M. Đ.

BẮM-CUỐI

Bên-báo có nghe tin ông Tô-ngọc-Châu là Thông-ngôn Trưng-Sư, lại là một vị thân-quan của bên-báo mới định bề ga nhắc cho họ-lang của người hôm 17 Mai rồi đây.

Nay bên-báo cũng tạm kính đởi lời đề tỏ ý chúc mừng cho hai ông là Tô-ngọc-Chánh và chức luôn cho hai vợ chồng mới, nói đó đến giá, miếng miếng qua điệt.

B. Q.

CHEMINS DE FER DE L'INDOCHINE
Circoscription-Sud
S. C. A. L.
AVIS AU PUBLIC

Les plaies rendant certaines parties de la route Djiring-Dalat impraticables à la circulation des automobiles, le service de correspondance par automobile avec le Sanatorium du Lang-Bian est supprimé à compter de ce jour, entre Malam et Dalat.
Toutefois, ce service continuera à être assuré, via Krôngchép Dalat, jusqu'à ce qu'il y ait impossibilité absolue à employer cet itinéraire.
Une affiche fera connaître ultérieurement la date de la suppression du service de correspondance automobile.
Saigon, le 15 Mai 1919.

Rượu Cò-nhạc VILLEGEAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh tiếng hơn bốn chục năm nay.

TIỂU THUYẾT

Trước-giã: HỒ-BIỆU-CHÁNH

AI LÀM ĐƯỢC

(Tiếp theo)

Nếu đời thì biết chừng nào mới được thơ mà hề trẻ ít ngày nữa đây thì chúng đi về hồi minh, cơ hội đi lý rồi còn gì. Thời, chỉ bằng mình đi đại-tên Vũng-liêm bồi-tiền ăn-tà. Nhứt anh ta đã đi rồi thì mình hồi tâm họ mà tuốt theo kim ảnh nữa, Bạch-Tuyệt nghĩ như vậy bên quyết tình lấy vàng hồng-áo quần mà trốn đi cho chóng.

Chiếu mát có ta trở về bên Phủ thầy linh trắng đương bày ghế hầu, hồi tâm thì nghe nói Quan Phủ đi Đầm Chìm ta xét vu ăn cướp. Bạch-Tuyệt khoái ý lật đật bước thẳng vào dinh, quả thấy cha mình đường sắp đặt đồ đạc. Vả quan phủ

Thi-nợc hiệu
TIÊM TRẮNG RĂNG RẤT KHÉO.

Kính lời chào chư quý-quê quý-hàng được Nguyễn khi trước tôi thường ở trong răng tại tên M. Villarmelle ở đường Marins (Chợ lớn) hơn mười năm, làm, lúc-chưa chừ quí ông đưa biệt tài về cũng tên khèn ngợi người trong cũng tôi đã chắc lại khéo mà thêm mần. Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một hiệu tại đường Avenue Jaccard, số nhà số 54, nơi này cũng (đó) của ông Huỳnh-tri-Phát (đó) đây.

Vậy tôi làm xin lục châu chư quý-từ vai lòng chừu có, đưa giới tài là giá cả đống bang thì tôi lấy làm thêm cam-chàng cũng. Tiêm tôi có trong đó răng và nhiều cách lạ hơn các tiệm, khéo chắc có cũng.

Ấi đàn rằng nhứt răng tôi cũng có thuốc, ai răng hời tời của và sửa lại cũng hết hồ. Còn ai ở xa xuôi thì gửi thư cho tôi, hoặc ở gần mà không muốn đến tiệm, thì tôi cũng sẵn lòng đưa tay nhà quý-khách mà làm cho, mà cũng không tính giá tiền, các hơn đến tiệm.

Đều như quý-khách muốn dùng mần, một trong ý nghĩ cho rồi thì xin phải trả tại tiệm, tôi sẽ đi sức làm cho vừa lòng quý-khách.

Còn việc trồng răng thì tôi bảo-chúng trong 6 năm, nếu có sức ra thì tôi làm lại không tính tiền.

Tiêm tôi đây việc trồng răng chắc chắn hẳn hời mà tiền công lại tính rẻ hơn các nơi khác. Nếu ai cần mới đưa cho tôi mà muốn trồng răng thì tôi tính tiền công phần nữa, bằng cháng trồng thì tôi cũng tính tiền huê-hồng cho bác phân chỉ thập (10 %).

Thi Nợc hiệu của khải.

Minh tạ lương y

Thật nhớ từ 16 Mars 1919
A Monsieur NHỊ-THIỆN-BỬƠNG,
Pharmacie asiatique 38 rue de Canton Malon.

Kính và lời cảm tạ ơn ông và thăm ông đồng khương mình trường thọ. Hôm tháng chín tôi có gọi mua thuốc Srur-độc-linh-được, Kim-sắc hồ hườn và các thứ thuốc khác thiệt là thân hiệu đáng kính và ngợi khen ông.

Sau này tôi kính ít lời cho ông rõ gửi cho tôi mua ít món thuốc cách con-true remboursement, tôi có lòng trông đợi dài lâu.

- 1 ve Srur-độc-linh-được..... 3 \$ 00
  - 1 hộp trát-dá-huôn..... 0 50
  - 2 ve dầu essence de M... 0 50
  - Tiền gửi..... 0 24
  - Cộng..... 4 \$ 24
- M. NGỌC
Propriétaire at Tân thuận đống THỐT NỐT

có mặt rồi nên đi đâu cũng phải đem vợ theo đồng làm thuốc, tôi lấy tôi hứa đó quan Phủ và có Phủ đều đi khỏi với đứa con trai là cậu ba Phầm. Bạch-Tuyệt ở nhà một mình với ít tên gia đình, mửa giá vườn hoang, muốn làm sự chỉ lại không được. Có ta vào phòng riêng mở tài lấy ra năm đôi vàng một cây tiền tinh là bảy lược. Có ta lấy lấy ba mớ áo bốn cái quần gói chung lại một gói. Còn vàng với 50 đồng bạc trắng thì gói riêng. Vàng bạc áo quần ấy là của ông Khiêu-Nhàn cho, còn đồ chi của quan Phủ thì để lại hết. Bỏ đạt gói rồi, Bạch-Tuyệt mới thay áo vải quần vải mà mặt; qua đến đàu canh tư lên kêu ông Sen vào phòng lo hết công việc và cây đũa hơi xuống đưa về Cát-Ngan.

Nguyên ông Sen này là người tôi trung hậu, gần 60 tuổi rồi mà chừa có vợ con chỉ hết. Khi còn trai thì đã vào làm tôi cho Khiêu-Nhàn. Đến lúc mẹ Bạch-Tuyệt

thành hôn với quan Phủ thì Khiêu-Nhàn dạy được theo có Phủ mà đờ tay chng. Khi Bạch-Tuyệt còn nhỏ thì một tay ông làm đồng, khi có Phủ khuất rồi thì ông sang sóc Bạch-Tuyệt. Bởi ấy nên ông thương yêu Bạch-Tuyệt như cháu ruột, còn Bạch-Tuyệt coi ông cũng như ông ngoại vậy. Hễ có chuyện chi thì Bạch-Tuyệt thường đi thiệt với ông hết. Bởi vậy khi ông nghe Bạch-Tuyệt nói việc trốn thì được đặng lén thình một hồi rồi thì ông đem mắt mà đáp rằng: « Cháu tinh như vậy nghe cũng phải, song phận cháu là gái, lộ đồ nguy hiểm khó ngờ, vậy thôi để ông trốn theo với cháu. » Bạch-Tuyệt ngâm nghĩ đây lâu rồi đáp lại rằng: « Cháu cũng muốn đờ chút, mà nếu ông đi theo cháu, chừng ông ngoại chừu về lấy ai mà tổ tâm sự lại cho ông ngoại cháu biết, và khi ông ngoại cháu có tay chng thì biết cậy nhờ ai. Thôi, để cháu đi một mình, cháu xin ông ở nhà kính miệng

Nhà trường của bà Le Guidec

Ở tại đường Amiral Page số 1
Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước
SAIGON

Bà Le Guidec kính rao cho trong Lục Châu hay, như vị nào có con nên muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà rỏ, sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà được hết.

Muốn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thi bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ cũng được. Bà sẽ sẵn sức kèm thức con trẻ lo làm bài vở và học tập luôn. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà tính giá rẻ.

LIM HONG BENG & Co

43, Quai de Belgique, 43

SAIGON

Hàng này có bán sỉ và bán lẻ các thứ nước thơm (Lotion Florale) dũi heo muối xứ Úc-địa-lợi (Jambons Australie) hiệu CAVANBA, mỡ sữa Úc-địa-lợi (Beurre Australie), Rượu la-ve hiệu «ASAHI» Beer, Bón-bon Thương-Hải (Sullivan's Candies Shanghai), các thứ bột đường sanh (Pates Alimentaires Shanghai), Bải Cáo Huế-kỳ, sữa đặt hiệu « GOLD LINES » (Kim-Tuyên) vãn vãn.

Sữa đặt hiệu « GOLD LINES » này, uống vào rất ngon rất bổ hơn các hiệu khác, có gói bán cùng Lục-Tĩnh mà giá cũng rẻ hơn nơi khác. Chư qui-vị hãy mua thử một hai hộp, sau ấy là toại chí.

Những đồ của hàng này đều là đồ mới tinh anh, ngon tới lạ thường.

Lục-Châu chư quán tử, muốn mua mà bán lại, xin viết thư cho hàng chúng tôi rỏ, chúng tôi sẽ tính giá rẻ, và sẵn lòng gửi đồ theo chư vị qui-vị muốn. Hoặc muốn đánh dây thép thì để tác như vậy: HONGBENG — SAIGON.

dạy thuật các việc lại cho ông ngoại cháu nghe mà thôi.

Nói rồi Bạch-Tuyết hồi ông Sen đem đó xuống ghe xuống rồi ông hơi riết đưa về Cái-nơn thì đã đầu canh năm. Ông để Bạch-Tuyết ở đó, lát đất hơi xuống trở về sớm kéo sấp gia đình ở nhà thấy ông vẫn mặt sanh nghì mà lơ lơ, cứ đưa đi. Còn Bạch-Tuyết ngồi bên đường chờ đến sáng mới kàu ghe có gian lên Baclieu rồi ngồi tàu thủng qua Vũng-Liêm.

7. — Loạn phụng tương phùng.
Nói về Bạch-Tuyết mặt hồ vãi đi đường chẳng ai thêm ngó tới, bởi vậy nên đi đến Vũng-Liêm bình an như thường. Lên tới chợ, Bạch-Tuyết hồi thăm thì qua Chi-Dại còn ở tại nhà phố xưa Nàng Bạch-Tuyết lần tới thấy Chi-Dại đương nằm trên võng ngoài hàng bà mà ngủ trưa, bên trước bà chày lại ồm ngằn mình Chi-Dại mà khóc. Chi-dại dục mình thức giấc sáng, sột tưởng là mình năm

chiếm bao. Chờng nghe Bạch-tuyết và khốc và kể đầu đuôi công chuyện hết rồi mới hay là sự thật, nắm tay Bạch-tuyết mà khốc hoà. Chi-dại dắt Bạch-tuyết vào nhà, biểu ngồi trên võng rồi nói rằng: «Rưng cô thưng tôi chẳng quên xin bố cha mẹ, không rài hiểm trở là đó, tôi nghĩ thật cũng cảm tình lắm. Từ khi tôi về khỏi phủ đến nay, ăn ngủ không được thưng nhớ có vú hời. Song từ ấy đến nay thưng có năm phần bảy sự tôi rỏ bụng có lại thì tôi thưng có đến mười phần.» Chi-dại lại hỏi Bạch-tuyết đi có lấy tiền bạc chi của quan-phủ hay không? Bạch-tuyết mở gói cho Chi-dại coi thì thấy áo quần vàng kiện còn đủ hết, duy có bạc trắng mất phi lo còn có 41\$73. Chi-dại coi rồi nắm gát tay qua trảng mà nói rằng: «Bà biết tôi thật thưng có, song tôi nghĩ đến nhiều việc tôi buồn bực lắm.» Ngay nay sum hiệp, phi nguyện ước rồi, còn buồn làm sao? Chi-dại đáp rằng: «cô nghĩ đó

mà coi có là người giàu sang, tôi là đứa nghèo hèn, tôi lấy có chi cho khỏi miệng rồi mới hay là sự thật, nắm tay Bạch-tuyết mà khốc hoà. Chi-dại dắt Bạch-tuyết vào nhà, biểu ngồi trên võng rồi nói rằng: «Rưng cô thưng tôi chẳng quên xin bố cha mẹ, không rài hiểm trở là đó, tôi nghĩ thật cũng cảm tình lắm. Từ khi tôi về khỏi phủ đến nay, ăn ngủ không được thưng nhớ có vú hời. Song từ ấy đến nay thưng có năm phần bảy sự tôi rỏ bụng có lại thì tôi thưng có đến mười phần.» Chi-dại lại hỏi Bạch-tuyết đi có lấy tiền bạc chi của quan-phủ hay không? Bạch-tuyết mở gói cho Chi-dại coi thì thấy áo quần vàng kiện còn đủ hết, duy có bạc trắng mất phi lo còn có 41\$73. Chi-dại coi rồi nắm gát tay qua trảng mà nói rằng: «Bà biết tôi thật thưng có, song tôi nghĩ đến nhiều việc tôi buồn bực lắm.» Ngay nay sum hiệp, phi nguyện ước rồi, còn buồn làm sao? Chi-dại đáp rằng: «cô nghĩ đó

(Sưu sẽ tiếp theo)

QUYNH-MY

NGUYỄN-NGỌC CƯ

Số 20 đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, thau, nước-mắm, tằm, cốm, trà-hột, trà-tàu, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rông nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giầy, thì kể đem đến nhà chúng sai. Nay tôi lại có đơn chỗ ăn chỗ nghỉ ăn hay là muốn dùng cơm thưng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thưng thì xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rỏ.

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-29, đường Espagne
SAIGON

Tiệm LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-29.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tướng mới đã hay mà lại vui, thưng nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát thưng mới nhiều lớp hay lắm.

Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiên khưu.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhưi trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gọi lại.

Ông Leopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rỏ chàng công người máy không rung hình chơi tới trời xem tới rảng mà không mỏi mắt. Xin qui khách thử khi khi hóng má dần xem chơi liêu khien rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ qui ông. Sư mẫu nhiệm xưa nay chưa từng thấy. Nội tuần này sắp tới có hát 2 thứ tuồng mới là La mort du Sous marin và Le cœur Héroïne có nội nhiều lớp hay lắm.

TIỆM-AN-PHONG

Biên huyện Tàu và hàng Bắc
CHỢ CAO LÂN

Kính lời chào cùng lục-châu qui khách đặng rỏ, tiệm tôi có bán rông hàng Tàu thưng là bán xuyên lảnh nhiều cũng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhuộm đen điều lảnh thật tốt không hề trở, tôi chào ý, vì chúng tại Cao-lân tôi (già rỏ) nên đồ nhuộm đen của tôi lột cao chăm không ỉết, đã nhuộm nhiều chăm rất kỹ cang giá rẻ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải trua chăm tại xứ tôi giá mắc, nên không thể bị kiếp hàng đen của tôi, còn đồ hàng Bạc tôi cũng đủ thứ, tôi lảnh tại Hà nội, nếu qui khách muốn mua vật chi dùng, xin giới thư đến, tôi sẽ gửi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán tới tình chi thiệt nhe, như muốn hỏi giá thưng tôi cũng trả lời liền, hàng tôi gọi contre-remboursement.

Cao-lân, Nguyễn-xuân-Trước.
Cán bực

TRAI THỢ MỘC HIỆU LƯC-LONG

Từ Nguyễn-Lung-Thao

Ở tại chợ Lai-thieu

Thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở trong phố chợ đường xe hơi Saigon-Thuaudau, tôi đồng sáng đã hàng ăn dài mặt có liên từ trước cho đến 1910, bề ngang 0m50 cho đến 2m, bảng ăn chế kiểu từ lảnh (long lảnh, qui, qui, qui), bảng lảnh của chúng 7, 8 trụ cho dài 10m, và hàng ăn mặt đá, hàng tròn một cột trụ, chưng chạm tam lần từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giầy là tây, hàng rượu (table d'apéritif), bàn khách (table de salon), hàng viết (bureau) hàng rửa mặt (table de toilette) hàng nguyệt, từ áo tron, từ áo kiêu từ thố cần biến liêu thanh thì kiêu về sơn thủy chế đồ chế vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái sao, mặt đầu, và có đồ thứ đồ tiếp, nhưng là chưng đèn, đài, hộp khay, kỷ vng mô, vng hai, vng ba, vng tư, hết thấy đều làm bằng cây danh mộc, ch memo cứu kim thì tron bán, chắc chắn và bền giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một phòng-nghé có bán đồ ăn rượu và đồ danh mộc trau ăn thưng đều có đó.

Kính xin chư-lên qui-khách thừa tiếp nhân du xin ghé lại tiệm tôi muốn mua đồ làm ăn hoặc là đặt mua chi chưng dọn trong nhà thì tôi sẵn lòng mua mau làm cho vủa 7 quớt ông.

NGUYỄN-LUNG-THAO.
chủ trại kính cáo.

Tiệm Hiệp-Thành TẠI MYTHO

Kính chào chư quán-tử trong tỉnh Mỹ-tho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mỹtho, để làm Đại-lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước nhuộm nhiều chăm rất kỹ cang và tiệm tôi cũng đại-lý cho hai tiệm mới là Lai-thieu của ông Nguyễn-Lung-Thao và ông Nguyễn-Hiệp-Hòa mà bán đồ thứ bàn, tủ, ghế, chng, hàng cây danh mộc như: gỗ, trắc và cẩm-lai, vãn vãn. Nước mắm đã ngon, mà ghế bàn cũng khéo. Lục-châu đều nghe tiếng đã lâu. Các xin chư ông lay lòng có cấp, đến giúp bàn đặng hàng, thì tôi thàm các chng cang.

Mỹ-tho Hiệp-Thành
Chú-nhơn: T. Văn-Quyên, Cán kha.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
dường Luro môn hải 90 và 101.
(Bà-t-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cũng Lục-châu qui khách đóng xe: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mai, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giã-ti bằng tay, chổi lái cao-su để thay trong bánh, kiền đèn tay, đồ bắt hệ xe đặc biệt và xe song má bằng da tỳ may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chấu ống đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đã theo xe, sơn xe... và sửa xe.

Củi xin qui khách có dịp đến Bà-t-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau số cần đóng môn chi đã thêm mua gập là người, thì tôi rất cảm ơn họ có. Còn chừ qui khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm môn chi cũng gửi về tôi cần lòng báo đáp.

Còn tôi cũng có gửi bán những lá đèn xe, bánh cao-su giã-ti, đồ hác kê da tỳ nơi tiệm Thủ-Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khải

GRAVURE

SUR
MÉTAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khác đủ kiểu con dấu đồng và mũ thưng. Có chạm mộ bia đá cẩm thạch để mộ. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho qui-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chừ nhìn chiếu có tôi rất cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT là thầy đàn có danh tiếng có lập một bộn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Anam học hơn sáu năm nay, đã tập rình rõ đủ các thứ. An theo cách thức người Langsa; (Marches sa, Redoublés, Polkas, Mazurkas, Valses, Ouvertures, Fantaisies Airs Nationaux và Mardes funebres) cũng như các bộn bên phương tây.

Bà lựa ba năm nay, bộn này có dự nhiều đêm tiệc; lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ để hội người Langsa, Annam; tại Bón-kèn đường Kinh-lip, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-tinh đều nghe danh, lại các nhữn báo Langsa cũng đều tặng khen.

Vậy trong Lục-châu, qui ông qui bà, như có dịp chi, hoặc nghỉin hôn, tang chế, ăn lễ tây quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thườn nghĩ; giá cả danh rình, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nh; trước là đôn giúp cuộc vui theo hiem thời, và làm chep lòng qui ông qui bà chúng tôi tôn cha mẹ thầy con nhà Anam càng ngày càng tấn bộ.

Monsieur SERSOT,

Chef de l'Harmonie Indigène,
No 55, Rue Richaud
SAIGON

TIỆM

Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catina 91,
Saigon

Có bán đủ thứ hàng Tàu, hàng Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.

Còn thợ may đóng làm, may đã khéo lại chắc, mà lại may cũng mau nữa.

Có lán các thứ nón Tây của người Bắc làm. Nón tốt giá nh.

Có bán một cây đàn Tây Piano rẻ lắm; có 400\$00 mà thôi.

Ái muốn mua xin đến nhà số 22 đường Garcerie mà mua.

Café-Restaurant Taverne Française NAM-THUẬN-PHÁT

LÊ-VĂN-LÊ, successeur, ở tại Ngã-tư đường Pellerin và đường Espagne gần dinh Xã-Tây Saigon.

Kính cũng chừ qui-ông được rõ: nhà hàng bán cơm Tây hiệu là Nam-thuận. Phở này, nay đã về phần tôi làm chủ rồi, tôi mới kim được người đầu bếp giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những trẻ coi đôn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi để cho chừ qui-ông phòng khi sai khiêu; củi xin chừ qui-ông có dịp đến tôi là bán đồng-bang mà giúp nhau cho nên việc, còn trong lục châu chừ quân-tử, có dịp chi đến Saigon, thoãn như chừ ông có lòng chiếu cố, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi và cảm tạ chẳng cùng.

LÊ-VĂN-LÊ cảm bạch.

PNOM-PENH-BAZAR

TRƯỜNG-XUAN

BÁN SẴ	BÁN LẺ
Nón áo hành-tô, áo-xơ-cơ, kiểu đẹp.	
Nº 902/8 — thứ lớn 12 nút.....	0\$30
Nón áo hành-tô, áo-xơ-cơ kiểu đẹp.	
Nº 903/8 — thứ nhỏ 12 nút.....	0 25
Nón áo so-mi (chemise) xuy xàng, một bộ	
5 nút — 12 bộ.....	2 40
Lược sừng gò tạc cúp — 12 chiếc.....	2 50
Đồng-lồ, tàu hạc, kiền, đồ hình, bình có khôn, chướng đèn, xe hơi, xe ngựa nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác thứ (đồ trẻ chơi)	0 90
Cartes postales giặc Lục-châu, hình xe Cao-môn, Nam-kỳ một trăm.....	2\$50
— một ngàn.....	18.00
Khăn bàn lông dệt bông hoa hồ, 0m67 x 1m45, 12 cái.....	0\$00
Giấy viết thư, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao dôi có màu	
— « Toilette Superfine » 12 hộp.....	9\$85
— « Cosette » 12 hộp.....	8 50
— « Joylie » 12 hộp.....	8 55
Bàn chải răng, 12 cái.....	4 30
Gửi contrơ remboursement. Ai mua từ 10 \$0 trở lên, phải gửi trước đợt một 1 \$00, ngoài trừ mỗi hàng chi.	

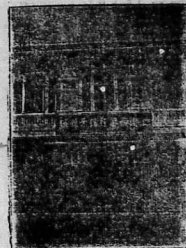
Le Directeur Gérant:

Lý u'u-Dư

25-26, Quai Piquet Pnom-Penh.

TRIỆU-CUONG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 138, ĐƯỜNG MARINS
Một tiệm mới tại Saigon số 3 đường Gallieni
TRÔNG RẰNG và THAY CON MẶT

Kính lễ cũng Lục-châu chừ qui-ông qui-bà đôn Nguyễn tiem tôi trông rắng đầy đủ mười mấy năm rồi, có BẢNG CẤP TỜ NGHỊỆP

SỬA QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, cách làm rất kỹ đo-lẻo và chắc chắn, lại dùng đồ thượng hạng, chẳng hề đổi-trả, vàng của tôi bịch đầu mười năm cũng còn sáng láng như mới vậy.

Nay tôi lập thêm một tiem mới tại Saigon (15 Mars 1919 này khai trương) số 3, Boulevard Gallieni; ngang ga xe lửa Saigon-Cholon (Đường trên) chợ-mới Saigon; cũng có trông rắng và bịch rắng giá thiệt rẻ, cũng có bán các môn khác thường dùng theo ý của

chừ qui-vị, mỗi mỗi các cuộc trong sự mua bán của tiem tôi thời giá cả đều thiệt rẻ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chừ qui-vị hãy thử bước đến tiem tôi, tôi hết lòng trọng đãi. Chỉ như chừ qui-khách ở trong Lục-châu có rắng đồng môn chi, xin chiu phiên viết thư cho tôi hay, tôi sẵn lòng gửi cách CONTRÔ REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CUONG kính mời.

東 大 一 東 大

49-51, Rue Duperré, 49-51
SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!
Trông-rắng và bịch-rắng
GIÁ RẺ LẮM!!

Bijouterie Saigonnaise

TIỆM

Minh-thành-Hoà

BẢN ĐỒ NỮ TRANG
33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lễ cho lục-châu chừ qui-khách đóng xe. Nay tôi có mở một tiem bán đồ nữ-trang theo kiểu kiem-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 33. Khi trước tôi có lập tiem bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Tây-binh (Rue des Marins) số 184, tục danh là hàng chấu-mũi, nên tôi thường bị qui-bà qui-có ưa dùng đồ nhẹ nhàng và qui-mã.

Từ khi tôi mở 2 căn tiem ấy đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiếu cố cho người đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngay nay mà trong lục-châu hiệp hung, lập tiem bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tuyền.

Nay kính

NGUYỄN-VĂN-LẠC ĐI BẮC-KHOÉ.

CÁO BẠCH

Kính trình qui-vị đôn rõ: Chúng tôi mới lập một tiem tại đường Catina, môn hải số 97, Saigon, để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hồ, xe may, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, vana, vana..... Có khéo các thứ con dấu đồng và mũ thưng đủ kiểu, chạm mộ đá cũng thộp, vana vana.....

Bán đủ và bán lẻ đủ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, tất nhất là các thứ manometer.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa môn gì xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi sách lãnh hòa giao ngân, Contrô Remboursement) qui-vị muốn mua môn gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-khách chiếu cố chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonjour des Tonkinois.

PHẠM-THẾ-KINH

87, Rue Catina — Saigon

Xe hơi cho mướn

Kính càng liệt vị đặng hay: nay tôi sắm một cái xe hơi OVERLAND 5 chỗ ngồi để cho mướn nếu chư quý vị có cần dùng đi chơi, hay là có việc chi, xin hãy tưởng tình giúp nhau làm việc. Xe có để sẵn tại đường d'Adran số 100 Saigon, ngang trước Tòa Tân-Báo, bất luận là giờ nào, chư quý vị muốn dùng xin đến đó thì có sẵn.

BÀI

« Văn-Minh »

Để giúp ích cho học trò sơ học các trường, tập nhàn sự, và học sự phép toán, trong giờ chơi và lúc nghỉ.

Bài này có 8 cách đánh là:
 Cờ-tượng, Binh-dương, Cờ-tiền, Hiệp-thương, Tùng-Độc, Vạ-sanh, Luân-thương, và Bức-đá.
 Có gói bán, tại quán « Nùng-tô Min-dam » và các tiệm sách trong Lục-châu.
 Giá mỗi bộ bài, là hai (0 \$ 20) mỗi gói 50 bộ, giá chẵn đúng (0 \$ 00).
 Trữ tại nhà Monseur :
 Lê-van-Hải, Lang Huan-thông, Tổng Binh-lê, Poste de Tra-ou.
 Ai muốn mua nhiều, xin gọi thợ thương: ngh!

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 100, ngang Garage xe lửa Saigon-Goupay tại Chợ-mới Saigon

Bán rơm rạ và sửa xe máy, đến essence và dầu alcohol.

Có cho mướn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Quý-quan, Quý-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì mua giùm, miễn kỳ lưỡng gửi tới chỗ ở máy ong.

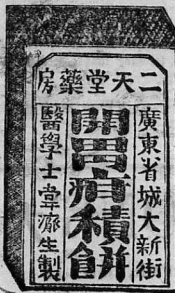
Huynh-muội-Kỳ.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đặng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mộ, vân vân... Giá rẻ đồ tốt, mà làm mau, nên quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thợ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH
 Graveur
 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 88 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIÁ | Mỗi gói 10 bánh... 0 \$ 10
 | Mỗi hộp 100 bánh... 0 \$ 99

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thập mười đến khi đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỳ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thợ cho tôi, tôi sẵn lòng ký lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thợ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courrat).

TRƯƠNG-VĂN-HANH
 chủ nhân.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngang trước Tòa Tân-đảo, hiệu là Tân-phát Long, đề sra: Đền Tito-Landi và đền Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy hát và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi quý-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lành làm được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:
 NGUYỄN-VĂN-CHAUỘC
 110, Rue d'Adran
 Saigon.

VUA LỬN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẸ NHỢT HÃNG MOTTET VÀ CÔNG-TY

H. BLANC VÀ HAUFFE

Đường Catinat, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (đồng và ra ve)

MAISON FONDÉE EN 1828

Perrier

WITH WHISKY, BRANDY, WINE, LIQUOR

Nước PERRIER

Như Soda, mua ngay tại tiệm

Đỏ ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới vắt ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condensed

Chang sữa béo lên

Sữa bò hiệu CON GẤU do hãng Nestlé làm ra

Giấy hát thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERWOOD, viết rõ ràng làm

Trẻ này trị bệnh chàm hay làm, tiệm Nhị-Thiên-Đường có bán.

Lời rao

Kính cáo cần ghech quý ông và quý thầy đặng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mỹ chủ tiệm bán sơn tại đường d'Adran môn bài số 110, kể từ ngày 1° d'Avril 1948, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin quý ông và quý thầy nhắm lòng nhân du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỸ
 49, Rue d'Ormay, 49 - SAIGON

DẦU XỔ

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

38, Rue de Canton - Cholon

Thật dầu xô này của nhà-đường hết công nghiên cứu mà chế ra, rất nên thiên lương sạch sẽ, những người sống này trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc sống cầm nhứt đầu, hôi miệng, ăn không ngon tiêu đường đại tiện huật bón.

Hễ dùng thử dầu xô này mà xô thì thấy hiệu nghiệm liền.

Cách dùng:

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước chè-phai mà uống.

Người lớn mỗi lần uống một ve.

Con gái 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh, 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0 \$ 20

Thuốc bột để chà răng

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

32, Rue de Canton - Cholon

Phân người ở đời, răng là một vật rất quý rất cần dùng hơn hết, nếu chúng biết lưu ý mà giữ gìn, thường chải, có nhiều người chưa bao làm tới mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ phân để chà răng là để rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên nhà-đường chúng tôi nhọc nhằn, gie tìm nghiên cứu mà chế luyện ra một thứ phân-tốt, để làm cho thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà súc miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng sẽ sạch mà lại bền chắc lên dài, khỏi lo đau nhức chi cả.

GIÁ | Mỗi gói 100 bánh... 0 \$ 30